

Delårsrapport 2016

Grästorps kommun

Innehållsförteckning

1 Sammanfattning	4
1.1 Vision 2020	4
2 God ekonomisk hushållning	5
2.1 Styrmodell	5
2.1.1 Målstyrning.....	5
2.1.2 Den röda tråden.....	5
2.1.3 Fyra perspektiv	5
2.1.4 Uppföljning.....	5
2.2 Sammanfattande analys och målluppfyllelse.....	5
2.2.1 Prioriterade mål.....	5
2.2.2 Finansiella mål.....	6
2.3 Prioriterade mål.....	8
2.3.1 Kund/medborgare	8
2.3.2 Verksamhet.....	9
2.3.3 Personal.....	11
2.3.4 Ekonomi	13
2.3.5 Miljöpolicy	14
2.3.6 Särskilda uppdrag och inriktningar	15
3 Räkenskaper	16
3.1 Ekonomisk sammanfattning.....	16
3.1.1 Driftredovisning.....	16
3.1.2 Befolkningsutveckling	16
3.1.3 Resultaträkning.....	17
3.1.4 Balansräkning	17
3.1.5 Sammanställd redovisning.....	18
3.1.6 Investeringar	19
3.2 Resultaträkning (tkr).....	20
3.3 Balansräkning (tkr).....	20
3.4 Nothänvisning	21
3.5 Driftsredovisning, januari-augusti.....	22
3.6 Investeringsredovisning, januari-augusti.....	22
3.7 Redovisningsprinciper.....	24
4 Allmän verksamhet	25
4.1 Resultat och målluppfyllelse	25
4.2 Grunduppdrag och vision	25
4.3 Prioriterade mål.....	26
4.3.1 Kund/medborgare	26
4.3.2 Verksamhet.....	27

4.3.3	<i>Personal</i>	28
4.3.4	<i>Ekonomi</i>	29
4.4	Kvalitetsgarantier	30
5	Teknisk verksamhet	31
5.1	Resultat och måluppfyllelse	31
5.2	Grunduppdrag och vision.....	31
5.3	Prioriterade mål.....	32
5.3.1	<i>Kund/medborgare</i>	32
5.3.2	<i>Verksamhet</i>	33
5.3.3	<i>Personal</i>	35
5.3.4	<i>Ekonomi</i>	36
5.4	Kvalitetsgarantier	37
6	Bildningsverksamheten	38
6.1	Resultat och måluppfyllelse	38
6.2	Grunduppdrag och vision.....	38
6.3	Prioriterade mål.....	39
6.3.1	<i>Kund/medborgare</i>	39
6.3.2	<i>Verksamhet</i>	41
6.3.3	<i>Personal</i>	44
6.3.4	<i>Ekonomi</i>	45
6.4	Kvalitetsgarantier	46
7	Social verksamhet	47
7.1	Resultat och måluppfyllelse	47
7.2	Grunduppdrag och vision.....	47
7.3	Prioriterade mål.....	47
7.3.1	<i>Kund/medborgare</i>	47
7.3.2	<i>Verksamhet</i>	49
7.3.3	<i>Personal</i>	51
7.3.4	<i>Ekonomi</i>	52
7.4	Kvalitetsgarantier	53
7.5	Värdighetsgarantier.....	54
8	Miljö och byggnämnd	55
8.1	Resultat och måluppfyllelse	55
8.2	Grunduppdrag och vision.....	55
8.3	Prioriterade mål.....	55
8.3.1	<i>Kund/medborgare</i>	56
8.3.2	<i>Ekonomi</i>	57
8.4	Kvalitetsgarantier	57

1 Sammanfattning

Grästorps kommun var välskött med bra styrning och ledning. Kvaliteten i verksamheterna var god och för de stora verksamheterna som förskola, skola och äldreomsorg redovisade Grästorp goda resultat. Det var ingen tillfällig trend, utan ekonomistyrning och kvalitetsarbete hade en långsiktig hållbar utveckling till det bättre. En framgångsfaktor var att fullmäktige i sitt inriktningsdokument 2010 prioriterade tre verksamhetsmål och sedan höll fast vid dem. Det krävdes ett långsiktigt och uthålligt kvalitetsarbete för att nå resultat. Kommunen har en god grund för att möta framtidens utmaningar. Enligt den ekonomiska långtidsprognosen i Grästorpsanalysen kommer äldreomsorgens kostnader att öka. Det beror på den demografiska utvecklingen med en allt större andel äldre i befolkningen. Kommunens äldreboenden ligger i topp i nationella kvalitetsmätningar. Sist men inte minst förbättrades skolans resultat avsevärt, jämfört med för några år sedan.

1.1 Vision 2020

Vision 2020

Grästorp har Västra Götalands bästa boendemiljö. Invånarna är nöjda med service och fritidsutbud och det är nära till mycket - allt från jobbutbudet i regionen till golfbanan i centrum. Förskolan och skolan ligger i topp i nationella undersökningar. Näringslivet sjuder av entreprenörsanda och de gröna näringarna blomstrar.

Arbete i linje med visionen

Visionen antogs 2008 och om man tittar tillbaka har mycket åstadkommit för att förverkliga denna. Vi har en finare yttre miljö, nybyggd skola med avsevärt förbättrade resultat. Näringslivsklimatet är i topp bland Sveriges kommuner och vi har ett expansivt näringsliv. Exempel på det sistnämnda är att området med Bilsalongen som stod tomt för ett och ett halvt år sedan nu härbärgerar sex företag. Ett nytt industrihotell håller på att uppföras och det mesta pekar på att det finns framtidstro bland företagare.

Medborgarundersökningen visar att medborgarna tycker att Grästorp är en mycket bra plats att leva och bo på. De är också nöjdare med kommunens verksamheter jämfört med tidigare mätning.

2 God ekonomisk hushållning

2.1 Styrmodell

2.1.1 Målstyrning

Grästorps kommuns styrmodell bygger på målstyrning. Syftet är att tydliggöra prioriterade mål och säkerställa att den politiska viljeinriktningen får genomslag i verksamheterna, så att kommunens vision och mål uppfylls. Styrmodellen baseras på dialog mellan förtroendevalda och tjänstemän samt mellan chefer och medarbetare, både vid verksamhetsplanering och uppföljningar. Resursfördelningen görs utifrån prioriterade mål och uppföljningar för att säkerställa god ekonomisk hushållning. Styrmodellen ska även underlätta för Grästorps invånare, så att de vet vad de kan förvänta sig av kommunen och vilka som är de prioriterade utvecklingsområdena.

2.1.2 Den röda tråden

Utifrån visionen beslutar kommunfullmäktige om vilka övergripande mål som ska gälla. Målen blir mätbara genom att koppla mått till alla mål. Varje verksamhet ansvarar för att arbeta fram aktiviteter som bidrar till att uppfylla målen.

2.1.3 Fyra perspektiv

Kommunens verksamheter styrs, planeras och följs upp utifrån fyra perspektiv. På så sätt får de förtroendevalda en helhetsbild av kommunens verksamheter.

De fyra perspektiven är:

Kund/medborgare

Verksamhet

Personal

Ekonomi

2.1.4 Uppföljning

Ekonomi och verksamhet följs upp kontinuerligt under året. Tre gånger om året redovisas resultatet för kommunfullmäktige. Redovisningarna omfattar första tertialet, delårsbokslut och årsredovisningen. Syftet är att visa hur ekonomin utvecklas och om verksamheterna når sina mål. Uppföljningarna ska innehålla en analys och en slutsats, där verksamheterna redogör för om de måste vidta åtgärder för att nå sina mål. Den ekonomiska uppföljningen sker kontinuerligt utifrån kommungemensamma rutiner och rapporteras till kommunstyrelsen och kommunfullmäktige.

2.2 Sammanfattande analys och måluppfyllelse

2.2.1 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som använts i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Godkänt resultat/målet är uppnått
	Målet är delvis uppnått
	Underkänt resultat/målet är inte uppnått
	Utveckling jämfört med förra året

Kvaliteten i verksamheterna var god under första delåret 2016 och de stora verksamheterna som förskola, skola och äldreomsorg redovisade god måluppfyllelse. Inom samtliga prioriterade mått uppnåddes målvärdet – eller hade en positiv utveckling – vid senaste mätperioden. Detta var ingen tillfällig trend utan berodde på att ekonomistyrning och kvalitetsarbete bidrog till en långsiktig hållbar utveckling till det bättre. Enda undantaget var hemtjänsten, men där finns en åtgärdsplan som hjälper verksamheten att inom kort nå sina kvalitetsmål. Sammantaget kan vi utifrån beskrivningen ovan göra bedömningen att Grästorps kommun lever upp till begreppet god ekonomisk hushållning.

Mål	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys av verksamhetsmål		

Mål	Mått	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
Invånare och kunder ska vara nöjda	Nöjd medborgarindex (NMI) relativt rikssnittet.		
	Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende (öppna jämförelser)		
	Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten (öppna jämförelser)		
	Elevers syn på skolan och undervisningen i åk8 (KKiK)		
Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomförs all verksamhet	Andel personer med bra eller mycket bra hälsotillstånd relativt regionen		
Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen	Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet		
	Meritvärde		
En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande	Antal invånare		
	Antal nyproducerade boenden under året		
	Nöjd region index (NRI)		
Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare	Nöjd medarbetar-index		
Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser	Nettokostnad per invånare jämfört med riket, VKV		

2.2.2 Finansiella mål

I kommunallagen framgår att "för verksamheten ska anges mål och riktlinjer som är av betydelse för en god ekonomisk hushållning. För ekonomin ska anges de finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning". I tabellen nedan framgår de fem områden som ingår i definitionen av god ekonomisk hushållning i Grästorp. De finansiella målen följs upp i tertialuppföljningar, delårsrapporten och årsredovisningen och bedöms ha stor inverkan på kommunens samlade ekonomi och finansiella ställning vid bedömningen om kommunen uppfyller god ekonomisk hushållning.

Mål	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
God ekonomisk hushållning, sammanfattande analys		

	Måluppfyllnad	Utveckling jämfört med förra året
Resultat -årets resultat		
Beredskap -finansiell reserv		
Risk -ränterisk/åtaganden		
Likviditet -betalningsberedskap		
Investeringar -självfinansiering		

Analys

Resultatnivån uppfylls med stor marginal i förhållande till målet. Nivån ligger på ca 13,6 procent av skatte- och bidragsintäkterna. I analysen av god ekonomisk hushållning uppnås resultatnivån då den enligt definition ska vara 2,0 procent. Beredskapen för ökade kostnader och/eller minskade intäkter är tillfredsställande då en finansiell reserv om 0,5 mkr finns budgeterad för 2016. Genom den låga räntenivån, genomförda omplaceringar av lån, samt varierande löptider på bundna lån minimeras ränterisken. Nya borgensåtaganden har beslutats under perioden varför den risken ökat något men att något av de aktuella borgensåtaganden behöver infrias bedöms dock vara relativt liten. Likviditeten, bankbehållningen, är fortfarande god även om den minskat sedan årsskiftet. Även kassalikviditeten, likviditeten och korta fordringar i relation till korta skulder, är också tillfredsställande. Självfinsieringen av investeringar uppfylls också i delårsbokslutet. Även i prognosen för årets totala investeringsutgifter i relation till årets resultat och avskrivningar klarar kommunen en självfinansiering av investeringsvolymen 2016.

Resultatet i delårsbokslutet visar att alla områden som definierar god ekonomisk hushållning uppfylls för perioden.

Slutsats

Sammantaget blir bedömningen att kommunen gott och väl uppfyller nivån för god ekonomisk hushållning i delårsbokslutet 2016. Bedömningen görs med hänsyn till att resultatnivån med god marginal når upp till definitionen för god ekonomisk hushållning. Resultatmättet väger tungt i den sammanvägda bedömningen. Även graden av självfinansiering av investeringar uppfyller definitionen i god ekonomisk hushållning. Samtliga fem mål uppfyller således nivån för god ekonomisk hushållning.

I den sammanvägda bedömningen i delårsbokslutet 2015 var resultatet att god ekonomisk hushållning inte uppfylldes men att bedömningen för helåret 2016 klarades målet om god ekonomisk hushållning.

Det är viktigt att påpeka att ekonomin i nuläget är mycket svårbedömd och påverkas starkt av den stora mottagningen av ensamkommande flyktingbarn. I driftredovisningen framgår detta tydligt med de stora avvikelserna mot budget som redovisas både på kostnads- och intäktssidan i verksamheterna.

2.3 Prioriterade mål

Förklaring till färgmarkeringar och symboler i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målet är uppnått
	Målet är delvis uppnått
	Målet är inte uppnått

2.3.1 Kund/medborgare

2.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

Mått	Utfall	Målvärde
  Nöjd medborgarindex (NMI) relativt rikssnittet	62	55
  Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende (öppna jämförelser)	94%	83%
  Andel som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten (öppna jämförelser)	80%	91%
  Elevens syn på skolan och undervisningen i åk8 (KKiK)	87%	85%
  Nöjda vårdnadshavare skola/förskola (enkät)	88%	85%
  Andelen nöjda brukare inom daglig verksamhet LSS (egen mätning picto stat)	84,62	80

Samtliga utfall förutom det översta måttet är från 2015 eller tidigare.

Analys

Här har kommunen nått alla mål utom för hemtjänsten, men årets undersökning bland hemtjänstens kunder är inte redovisad än. Nytt är att medborgarundersökningen som görs var tredje år är klar, och här kan konstateras att alla resultat i de tre olika delarna visar en förbättring, och att det sammanvägda indexet ligger långt över vad som är normalt i en liten landsortskommun.

Det är ett resultat av det arbete som gjorts genom satsningen på ett gott värdskap. Våra kunder inom alla verksamheter har märkt skillnad. Vi ska heller inte glömma bort att kommunen upplevs som framgångsrik med god ekonomi och allmän god ordning och reda. Det har i sin tur skapat förutsättningar för satsningar på lokaler, gator, parker och VA-saneringar.

Kommunens kultur- och fritidsverksamhet visar också på goda resultat med ett ökat antal besökare inom alla delar av verksamheten. I höst kommer en undersökning att genomföras för att se om föreningarna är nöjda med det stöd och bemötande de får.

En annan bidragande orsak till det goda resultatet är myndighetsutövningen inom miljö- och byggnadsnämndens område. Här får vi mycket goda resultat i alla mätningar, liksom i feedbacken från medborgare och företagare.

Slutsats

Kommunen får inte låta nöja sig med de här goda resultaten utan nu är det dags att spänna bågen ännu högre. Hålla fast vid en fortsatt kvalitetsutveckling i verksamheterna, fortsätta satsningen på värdskap, hålla på ordning och reda i ekonomi och förvaltning. Ökat bostadsbyggande bör även fortsättningsvis vara ett högt prioriterat område för att se till att kommunen och näringslivet kan rida på framgångsvågen och det goda rykte kommunen skaffat sig, och därmed skapa ökad tillväxt.

2.3.2 Verksamhet

2.3.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel personer med bra eller mycket bra hälsotillstånd relativt regionen	70%	73%
 Andel personer med stillasittande fritid (16 -84 år) relativt snittet i regionen	14 %	15 %
 Hur tryggt och säkert kan du vistas utomhus på kvällar och nätter? (Medborgarundersökning)	6,9	6,5
 Känner du dig trygg på skolan? (drogvaneundersökning)	95,48%	95%

Samtliga utfall är från 2016.

Analys

Bakgrunden till att det här har blivit ett av de tre högst prioriterade områdena beror på demografiutvecklingen som, om inget görs, kommer att leda till allt högre kostnader för kommunen med en åldrande befolkning.

Att jobba hälsoförebyggande är en av de strategiska satsningar som beslutats för att minska kostnaderna för ohälsa och mänskligt lidande. Det gäller inom alla områden allt från barn och unga till våra egna medarbetare, befolkningen i stort och inte minst bland de äldre.

Här fattas fortfarande några viktiga nyckeltal men ett arbete pågår både inom bildningsverksamheten och inom den sociala verksamheten för att ta fram underlag för en bättre uppföljning av målet. Den sociala verksamheten har konstaterat att den upplevda hälsan är hög bland dem som är aktiva i olika pensionärs- och seniororganisationer, och att mäns hälsa är bättre än kvinnors – vilket också gäller i hela befolkningen i övrigt. Här behövs en djupare kartläggning inom respektive verksamhet för att sedan sätta in rätt åtgärder.

Slutsats

Då hälsan är bättre bland aktiva seniorer och bättre bland män än kvinnor har vi långt kvar till att nå målet om en jämställd hälsa bland de äldre. Detta kommer att utredas närmare under hösten och därefter kommer åtgärder att sättas in.

Samordnarna för Team Agera, familjecentralen och tidiga insatser kommer att ta fram nya mått och aktiviteter för det förebyggande hälsoarbetet. Även inom teknisk verksamhet ska folkhälsoperspektivet finnas med i alla projekt och prioriteringar.

2.3.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	92,6%	100%
 Meritvärde åk 9	234	225

Analys

Såväl meritvärdet som andelen behöriga till gymnasieskolan har återigen förbättrats. Verksamheten menar att det beror på deras arbete med förebyggande elevhälsa och snabba insatser av speciallärare i varje arbetslag. All personal har tagit ansvar för att alla elever blir sedda. Verksamheten har också satsat på kompetensutveckling och har lyckats bra med rekryteringar. En kompetent och närvarande personal och skollledning har skapat en bra kultur där trygghet och lärande står i centrum.

Social verksamhet har ett minskat inflöde av barnavårdsärendet vilket också beror på samverkan med skolan och ett gott förebyggande arbete med snabba insatser som görs för barn och unga.

Slutsats

Verksamheten kommer att fortsätta på den framgångsväg de inlett och utveckling av kvalitetsarbetet kommer att fortsätta inom alla delar av verksamheten. Den familjecentral som planeras kommer också att bidra till ökad måluppfyllelse i framtiden. Kommunen har under de senaste åren byggt en stark organisation för att ge alla barn och ungdomar goda livschanser. Det här målet har funnits med sedan styrmodellen infördes och här kan vi se vad ett långsiktigt och målmedvetet arbete kan åstadkomma.

2.3.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Mått	Utfall	Målvärde
 Nyföretagande under året	19	10
 Nyetableringar under året	2	2
 Svenskt näringslivs ranking	21	100
 Arbetstillfällen i kommunen	1 763	1 850
 Arbetslöshet relativt rikssnittet	5,2 %	7,4 %
 Antal invånare	5 679	5 653
 Antal nyproducerade boenden under året	24	20
 Antal hushåll i kommunen	2 478	2 635
 Nöjd region index (NRI), medborgarundersökning	66	65

Utfallet för arbetstillfällen i kommunen är från 2014.

Utfallet för antal hushåll i kommunen är från 2015

Analys

Framgångskonceptet med Näringslivssamverkan Grästorps fortsätter att leverera resultat. Kommunen hamnade på 21:a plats i den senaste näringslivsrankningen, som bland annat bygger på en enkät till företagarna, och i den kan vi återigen se förbättrade resultat. Årets ranking presenteras i september.

Arbetslösheten sjunker i kommunen och är nu nere på 5,3 procent – vilket fortfarande är för högt, men det går åt rätt håll. Kommunens arbetsmarknadsenhet gör här värdefulla insatser och överträffar sina målvärden. 70 procent av deltagarna i deras verksamhet når målet om självförsörjning efter avslutad insats.

Inflödet av bygglov fortsätter på samma höga nivå som tidigare och försäljning av tomter på Brännebacka och Skogsgläntan pågår oförtrutet. Dessutom är inflyttning klar för ett av

de två flerfamiljshus med vardera tio lägenheter som byggs vid Velandagatan. Inflyttning i det andra sker under hösten.

Invånarantalet har ökat med 35 fram till och med augusti. Förklaringen är att nya enfamiljshus nu är bebodda och att ett flerfamiljshus är fyllt. Detta har också skapat flyttkedjor som bidragit till de förbättrade siffrorna. Bostadsbyggande kombinerat med en allt attraktivare kommun ger resultat.

Översiktsplanen har ställts ut under sommaren och beslut om fastställande kan behandlas politiskt senare i höst. Översiktsplanen syftar till ökat bostadsbyggande i hela kommunen, på landsbygden, i byarna och i tätorten, där nya exploateringsbara områden pekats ut.

Slutsats

Kommunstyrelsen har beslutat att genom omdisponering av investeringsmedel fortsätta exploateringen av Brännebackaområdet. Det sattes igång under sista veckan i augusti, vilket innebär att nya hus kan uppföras från och med november. Intresset är stort; tre tomter är redan sålda och endast tre tomter av tolv är inte reserverade.

Kommunstyrelsen avser också att försöka få det sista området med färdig detaljplan bebyggt men i framtiden krävs nya detaljplaner för att kunna fortsätta den positiva utvecklingen.

Näringslivssamverkan Grästorps (NSG) har lagt fast en ambitiös handlingsplan som skapat förutsättningar av en fortsatt god utveckling för det lokala näringslivet.

2.3.3 Personal

2.3.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Mått	Utfall	Målvärde
 Nöjd medarbetarindex (NMI)	71	70
 Önskad sysselsättningsgrad	93,7 %	100 %
 Sjuktal (helår)	6,7 %	4 %

Utfallet för NMI är från 2013.

Analys

Grästorps kommuns övergripande mål vad gäller personalpolitiken är att kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare. Målet innehåller flera olika delar där bland annat kommunen ska ha lätt för att rekrytera och behålla rätt kompetens.

Under senare år har det varit svårt att rekrytera rätt kompetens till skola och förskola samt socialsekreterare. Inför årets semesterperiod har det varit svårare att rekrytera vikarier till social verksamhet än tidigare år. Inom de här yrkesgrupperna är konkurrensen från andra arbetsgivare stor och det blir därför ännu viktigare att arbeta med personalpolitik – och att Grästorps kommun framstår som en attraktiv arbetsgivare där våra medarbetare är ambassadörer för verksamheten. Vad gäller rekrytering av lärare märks dock en ljusning. Grästorps kommun har ett gott rykte bland lärare i närområdet vilket gör att fler behöriga lärare söker sig till Grästorp än tidigare.

En del i att vara en attraktiv arbetsgivare är ledarutvecklingsprogrammet för framtida ledare. Det första programmet genomfördes tillsammans med kommunerna i Västra Skaraborg. Under våren avslutades det första programmet. Flera av deltagarna har redan fått ledaruppdrag i någon av de sex kommunerna. Under hösten kommer det att börja planeras för nästkommande program för blivande chefer.

Under sensvåren påbörjades planeringen för ett ledarutvecklingsprogram för nyblivna chefer. Programmet ska genomföras av Essungas och Grästorps kommuner tillsammans. Förhoppningen är att även Vara, och så småningom övriga kommuner i V6, ska hänga på. Programmet vänder sig till nya chefer i respektive kommun. Innehållet handlar bland annat om ledning och styrning i en politisk organisation, kvalitetsutveckling, arbetsgivarfrågor och budget. Utbildningen genomförs under hösten 2016.

Sjuktalen för perioden 1 januari 2016 till och med 31 juli 2016 är högre än motsvarande period året innan. Sjuktalen i Grästorps kommun har ökat flera år i rad, liksom det har gjort i samhället i stort och även i Skaraborg. Jämförs Grästorps sjukstatistik med övriga kommuner i Skaraborg så skiljer den sig inte markant. Ett par kommuner har något lägre sjuktal än Grästorp men flera kommuner har högre.

Målsättningen för sjuktalen är att de på helårsbasis inte ska överstiga fyra procent. För att uppnå det målet vid årets slut är det viktigt att arbeta aktivt med rehabilitering samt att se över vad som kan göras förebyggande för att begränsa inflödet av sjukskrivningar. Arbetet med friskfaktorer på arbetsplatsnivå är en sådan insats som kan medföra att det blir minskade antal sjukskrivningar.

Inom bildningsverksamheten fick medarbetarna möjlighet att gå en utbildning i mindfulness under våren. Syftet var att lära sig vara i nuet och att stanna upp och tänka efter. Av de medarbetare som deltog var omdömena om utbildningen positiva. Det blir spännande att se om utbildningen avspeglar sig i sjukstatistiken under hösten.

Slutsats

Att få ner sjuktalen till en lägre nivå är högt prioriterat. Från politiskt håll är man mycket intresserad av frågan och efterfrågar vilka resurser som krävs för att nå målet om fyra procent. Diskussionen kommer också att handla om huruvida det mål som finns idag är realistiskt eller inte. Under 2016 kommer fyra procents sjukfrånvaro inte att nås. Målet för i år kommer snarare att handla om att inte överskrida siffrorna för 2015. En rad åtgärder planeras för att minska sjuktalen. Den viktigaste handlar om ledarskap och förutsättningar för att arbeta med rehabiliteringsärenden. Under hösten kommer cheferna att få utbildning i rehabilitering och också ett närmare stöd för att följa upp varje ärende från personalenheten.

Under 2017 ska ett verktyg för att hålla samman dokumentationen och uppföljning av varje rehabiliteringsärende införskaffas. Systemet i sig kommer inte att få ner sjuktalen men det blir ett medel för att underlätta den administrativa processen där påminnelser och statistik blir verktyg för att hålla ordning på sjukfrånvaron.

Alla verksamheterna har ett ansvar för att genomföra åtgärder och aktiviteter för att ge våra anställda önskad sysselsättningsgrad. Ett exempel på ett framgångsrikt arbete är LSS-verksamheten som lyckats höja den genomsnittliga sysselsättningsgraden avsevärt och därmed skapat attraktiva anställningar för både män och kvinnor. Ett annat är att verksamheterna alltid strävar efter att erbjuda de som önskat utökad sysselsättningsgrad lämpliga vikariat. En mer riktad satsning på heltid ska ta form under hösten där avsikten är att ta fram förutsättningar för att kunna införa heltidsnorm i en avgränsad del av social verksamhet.

Målet att vara en attraktiv arbetsgivare fortgår ständigt. I november 2016 genomförs medarbetarenkäten för tredje gången. Det blir en uppföljning av tidigare enkäter. Resultatet blir en temperaturmätare över trivsel, arbetsglädje och hur våra medarbetare upplever ledarskapet i kommunen. Resultatet i 2013 års enkät var överlag mycket bra så det ska bli spännande att se hur medarbetarna upplever arbetssituationen nu.

Rekrytering av en ny kommunchef pågår. Tjänsten ska tillsättas under hösten för att kunna tillträdas till årsskiftet 2016/17. Det var knappt femtio sökande till tjänsten vilket får anses vara ett stort antal. Att det var så många som sökte tjänsten får ses som ett kvitto på att

Grästorps kommun har ett gott rykte och något som vi ska ta med oss i det fortsatta arbetet som en attraktiv arbetsgivare.

2.3.4 Ekonomi

2.3.4.1 Grästorps kommun ska leva upp till begreppet god ekonomisk hushållning

Analys

Kommunens ekonomi är fortsatt stark, vilket är tydligt i delårsbokslutet som omfattar perioden till och med augusti. Alla verksamheter håller sin budget och redovisar ett överskott mot budget. Detta beror till stor utsträckning på att statsbidragen från Migrationsverket täcker kommunens kostnader för mottagandet av ensamkommande barn. Det visar med all önskvärd tydlighet att kommunen har en hög effektivitet och hittar kostnadseffektiva lösningar på en omfattande och ur ekonomisk synpunkt delvis obudgeterad verksamhet.

Slutsats

Resultatet i bokslutet 2015 präglades i stor utsträckning av ekonomiska effekter av den stora mottagningen av flyktingar under hösten 2015, speciellt de ensamkommande barnen. Denna verksamhet har legat kvar på en hög nivå även under 2016 och ger tydliga avtryck i ekonomin för 2016, vilket framgår både i driftredovisningen och resultaträkningen för perioden.

Det är viktigt att notera att den ekonomiska situationen snabbt kan förändras för kommunen med förändringar i regelverken som kan innebära väsentligt lägre ersättningsnivåer. Sådana åtgärder har redan aviserats i budgetpropositionen för 2017. Därför är det mycket viktigt att noga följa utvecklingen för att klara ekonomin även när förutsättningarna ändras från 2017.

2.3.4.2 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

Mått	Utfall	Målvärde
 Nettokostnad per invånare jämfört med riket, VKV	50 142	48 792
 Nettokostnadsavvikelse gymnasieskola	-17%	0%
 Nettokostnadsavvikelse grundskola	0,5%	0%
 Nettokostnadsavvikelse förskola inkl. öppen förskola	2,7%	0%
 Nettokostnadsavvikelse individ- och familjeomsorg	17,1%	0%
 Nettokostnadsavvikelse äldreomsorg	2,3%	0%

Utfallet för samtliga utfall är från 2015.

Analys

Nettokostnadsavvikelsen jämför nettokostnaden med förväntad statistiskt kostnad. Resultat över 0 indikerar högt kostnadsläge vilket kan bero på högre ambitionsnivå och/eller lägre effektivitet.

Inom äldreomsorgen finns en nedåtgående trend jämfört med förra året. Detta kan förklaras med att kostnaderna för hemtjänsten har minskat medan kostnaderna för särskilt boende har ökat. Kostnaderna ställs i relation till antalet belagda platser. Under 2015 var fler

platser än vanligt outhyrda under en period.

Måttet tyder på att gymnasieskolan har lägre kostnad än förväntat medan individ- och familjeomsorg har en högre kostnad än förväntat.

Slutsats

Ovanstående mått är nya för Grästorp och det är många faktorer som påverkar utfallet vilket innebär att det är svårt att göra en djupare analys. Under hösten kommer det att ske en fördjupning för att få en bättre förståelse för de olika delarna i utfallet.

2.3.5 Miljöpolicy

2.3.5.1 Begränsad klimatpåverkan

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel miljöbilar i kommunorganisationen (KKiK)	74%	60%
 Kommunens byggnaders normalårskorrigerade energiförbrukning (kwh/kvm, år)	209	181
 Årets energisparåtgärder (kwh/år)	220 000	213 000
 Minskad energianvändning för kommunens transporter		
 Minskat matsvinn		

Samtliga utfall är från 2015.

Analys

Kommunen tillhör fortfarande de främsta vad det gäller fossilfri drift av de egna fordonen. Tyvärr finns en del problem med biogasdriften där krångel eftersom bilarna måste tankas ofta vilket innebär minskad effektivitet.

Inga mätetal för matsvinnet finns ännu på plats men enligt verksamheten har det minskat betydligt på skolan sedan man införde tre alternativrätter på menyn.

Slutsats

Nu bör de förtroendevalda ta ställning till hur vi ska uppfylla målet om fossilfri fordonsflotta. Det är snart dags för en ny upphandling. Ska vi fortsätta med biogas eller söka andra alternativ som elbilar?

2.3.5.2 Giftfri miljö

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel inköpta ekologiska livsmedel	24%	25%

Utfallet är från 2015.

Analys

Andelen ekologiska livsmedel ligger kvar på samma nivå som tidigare men i den nya miljöpolicyen är nivån satt till 30 procent så det är viktigt att det även fortsättningsvis sker en prioritering av ekologiska livsmedel.

Giftfri miljö är så oändligt mycket mer än bara livsmedel. Det handlar främst om barnens rätt att i alla kommunala lokaler vistas i en giftfri miljö. En kartläggning bör göras av hur det ser ut nu och att därefter en handlingsplan upprättas. I samband med projekteringen av

det stora ombyggnadsprojektet för förskolorna och de tidigare åren i grundskolan ska en giftfri miljö finnas med.

Slutsats

Kommunens miljöarbete bör få en bättre struktur och ett sätt kan vara att utveckla den här delen i verksamhetsplan och i uppföljningar.

2.3.6 Särskilda uppdrag och inriktningar

2.3.6.1 Jämställdhet och likabehandling

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel utrikesfödda i orten Grästorp	6,6%	10%
 Andelen av det underrepresenterade könet ska öka i kommunens alla verksamheter	0,6%	5%
 Andel underrepresenterat kön av tjänstemän i ledande ställning (kommunledningsgrupp)	43%	40%
 Andel underrepresenterat kön bland de förtroendevalda	37%	40%
 Andel underrepresenterat kön av förtroendevalda i ledande ställning (presidiet)	7%	40%

Översta utfallet är från 2015

Analys

Beträffande jämställdhet ser det inte så bra ut, enda godkända resultatet är andelen ledande tjänstemän i kommunen där det finns en jämn könsfördelning. Det räcker emellertid att gå ned ett snäpp för att se att andelen män minskar betydligt med undantag av den tekniska verksamheten där det är precis tvärtom.

Positivt under perioden är dock att andelen män ökar bland de anställda i kommunen. Andelen män var 160831 17,9 procent vilket är en ökning med 0,6 procentenheter. Då måttet är satt utifrån själva ökningen i sig så blir det en negativ trendpil då själva ökningen i procentenheter var högre vid förra mätningen. Även om andelen män ökar går det i mycket liten hastighet och vill man se större förändringar i könsfördelningen krävs mycket större resurser inte bara från Grästorps kommun utan i samhället i stort.

Andelen kvinnor på ledande poster i förtroendemannaorganisationen är försvinnande lite. Endast en av 14 är kvinna. Det är naturligtvis en effekt av partiernas val av toppnamn på valsedlarna och därmed ett resultat av valutgången där inga kvinnor kryssades förbi dessa män.

Slutsats

Under många år har de varit svårt att få de flyktingar som kommer till kommen att stanna kvar. Nu görs mer insatser för att öka andelen. Kommunen har en integrationssamordnare, en integrationscoach och har sökt medel för samverkan med föreningslivet som redan är god men kan bli ännu bättre.

Mansdominansen bland de ledande förtroendemännen är svårt att förändra under pågående mandatperiod men det går ändå att ge kvinnor ett större inflytande i det pågående arbetet. Det kan till exempel gälla vid tillsättning av styrgrupper, representanter till råd som kan ha stor betydelse för kommande prioriteringar och beslut. Den senaste tiden har det gått i motsatt riktning, i alla betydande sammanhang är det KS-presidie som utsetts och där finns bara män.

3 Räkenskaper

3.1 Ekonomisk sammanfattning

3.1.1 Driftredovisning

Resultatet i delårsbokslutet visar ett överskott i den löpande verksamheten med cirka 19,4 mkr. I driftredovisningen ingår interna kostnader och intäkter.

Positiva avvikelser, till och med augusti månad, återfinns inom alla kommunens verksamheter. Den sociala verksamheten redovisar en avvikelse med +9,4 mkr, netto, mot budget och bildningsverksamheten med +5,5 mkr. Även allmän och teknisk verksamhet redovisar positiva avvikelser i delårsbokslutet. Miljö- och byggnämnden har ett överskott mot budget på 0,4 mkr som får anses vara högt med tanke på nämndens begränsade budgetomslutning.

De stora avvikelserna i driftredovisningen är en direkt följd av den situation som nu råder vad gäller mottagandet av ensamkommande barn. Den ekonomiska effekten kunde redan avläsas i årsredovisningen för 2015. Då kommunen bedriver en mycket kostnadseffektiv verksamhet kring de ensamkommande barnen täcker ersättningen som kommunen erhåller från Migrationsverket gott och väl de ökade kostnaderna som uppstår inom verksamheterna. Inom bildningsverksamheten påverkas också intäkterna av olika satsningar som finansieras via riktade statsbidrag. Det ska dock noteras att det också finns enskilda poster inom bildningsverksamheten och social verksamhet som uppvisar negativa budgetavvikelser. Sådana exempel är anslaget för särskolans verksamhet och institutionsplaceringar inom barn och unga. Samtidigt som kommunen redovisar positiva budgetavvikelser i verksamheten innebär det samtidigt en finansiell belastning på kommunen då utbetalningarna från Migrationsverket kraftigt släpar efter vilket innebär att likviditeten påverkas negativt.

Teknisk verksamhet redovisar ett överskott som orsakas av högre intäkter mot budget. Här avser överskottet obudgeterade interna intäkter där teknisk verksamhet utfört olika arbeten i organisationen, bland annat ombyggnationer av lokaler med anledning av mottagandet av flyktingar.

Avvikelsen för kostnader och intäkter i allmän verksamhet återfinns till stor del inom arbetsmarknadsenhetens verksamhetsområde.

De ökade intäkterna för miljö- och byggnämnden utgörs av avgifter för tillsyn och bygglov.

Sammantaget i den löpande verksamheten framgår det att kostnaderna överstiger budget med cirka 15,7 mkr och intäkterna är cirka 35,1 mkr högre än budget för den aktuella perioden.

Ytterligare kommentarer till avvikelser finns under avsnittet ekonomi i respektive tertialuppföljning från verksamheterna.

3.1.2 Befolkningsutveckling

En viktig faktor för utvecklingen av kommunens intäkter avseende skatteintäkter och bidrag är förändringen av invånarantalet i kommunen. Vid årsskiftet uppgick kommunens invånarantal till 5 644 personer. Den 31 augusti 2016 var invånarantalet 5 679 personer, en ökning med 35 personer för perioden som delårsrapporten omfattar. Förändringen består av summan av födelsenettot (-20) och flyttningsnettot (+55).

Kommunen har kalkylerat med ett invånarantal på 5 630 personer den 1 november 2016 i beräkningarna av skatte- och bidragsintäkter för budget 2017. Det kan bland annat förklaras av att invånarantalet var 5 625 personer i april då budgetberedningen fastställde beräkningsunderlaget för skatte- och bidragsintäkterna. Det betyder att kommunens invånarantal den 31 augusti ligger en bra bit över det antagande som ligger till grund för budget 2017.

Historiskt har det visat sig att tredje kvartalet innebär en minskning då ungdomar lämnar Grästorps för fortsatta studier på högskole- och universitetsorter. Det mönstret är dock inte lika tydligt som tidigare år.

3.1.3 Resultaträkning

Verksamhetens nettokostnader uppgår till 176,0 mkr i delårsbokslutet. I verksamhetens nettokostnader ingår redovisade kostnader och intäkter från verksamheterna samt vissa kostnader och intäkter som redovisas i finansförvaltningen. Kostnaderna för avskrivningar är beräknade efter upparbetad investeringsvolym för den period som delårsbokslutet omfattar. Pensionskostnaderna är hämtade från senast tillgänglig prognos, augusti 2016, som tagits fram av kommunens pensionsadministratör.

För 2016 beräknas de löpande skatte- och statsbidragsintäkterna totalt hamna i nivå med beräkningarna i budget och verksamhetsplan. Skatteintäkterna minskar genom en negativ skatteavräkning för åren 2014 och 2015 medan statsbidragen i utjämningsystemen beräknas bli högre än budget. Utfallet baseras på prognosen för skatteunderlagets utveckling och utfallet i utjämningsystemen från augusti 2016. Hur stor den slutliga avräkningen av skatteintäkterna blir, som påverkar resultaträkningen 2016, framgår först när taxeringen av 2015 års inkomster/deklarationer är klar. För 2016 ingår även det extra statsbidraget för ökade kostnader för flyktingmottagningen som utbetalades i december 2015. I redovisningen är hela det statsbidraget överfört till 2016 och får då en positiv effekt på intäkterna i finansförvaltningen. Det bidraget ska också finansiera ökade kostnader i den löpande verksamheten som i huvudsak ligger inom bildningsverksamheten och social verksamhet.

Utfallet i utjämningsystemen blir bättre än budget vilket till största delen kan förklaras av förändringar i kostnads-, inkomst- och LSS utjämnings som förändrats i förhållande till förutsättningarna under budgetarbetet. I delårsbokslutet görs bedömningen att förändringen av det totala statsbidraget blir cirka 1,2 mkr bättre än beräkningen i budget. I delårsbokslutet har SCB:s senaste prognos för fastighetsavgiftens förändring mellan 2015 och 2016 beaktats i beräkningen.

Finansnettot visar en positiv utveckling. Genom låga räntenivåer är de finansiella kostnaderna något lägre än budget för perioden. De finansiella intäkterna redovisar en positiv trend vilket beror på att intäkten för borgensavgifterna redovisas här.

För perioden januari till augusti redovisar kommunen ett resultat som uppgår till +27,8 mkr. Med delårsbokslutets resultatnivå kan konstateras att kommunen uppfyller balanskravet och kommunallagens krav på god ekonomisk hushållning. Resultatnivån i begreppet god ekonomisk hushållning har i Grästorps kommun tolkats som att det över tid ska motsvara ett resultat på 2,0 procent av skatteintäkter och statsbidrag. Det redovisade resultatet i delårsbokslutet motsvarar 13,6 procent av skatte- och bidragsintäkterna för den aktuella perioden. I prognosen för hela 2016 motsvarar resultatet drygt 5,0 procent av de samlade skatte- och bidragsintäkterna vilket motsvarar ett resultat på 15,4 mkr.

3.1.4 Balansräkning

Anläggningstillgångarna påverkas genom att värdet ökar med genomförda investeringar för den aktuella perioden (9,3 mkr) samt minskar med de avskrivningar (8,7 mkr) som är beräknade i anläggningsreskontran för perioden januari–augusti. Under perioden har värdet för anläggningstillgångarna ökat med cirka 0,4 mkr. Den begränsade ökningen för perioden beror på att investeringsnivån marginellt är högre än nivån på avskrivningarna. I avskrivningsunderlaget beaktas pågående samt under perioden färdigställda investeringsprojekt. Värdet på de finansiella anläggningstillgångarna är i princip oförändrat.

Omsättningstillgångarna har ökat i balansräkningen, vilket framför allt beror på att fordringarna ökat som en följd av att utbetalningar av ersättningar från Migrationsverket dröjer.

Samtidigt minskar likviditeten i kassa och bank då flyktingverksamheten får finansieras med andra pengar än statsbidrag. Genom att investeringsnivån är låg till och med augusti så finns det fortfarande marginaler att hantera situationen. Korta fordringar har ökat med cirka 22,2 mkr medan kassa och bank minskat med 13,2 mkr. Likviditeten är tillfredsställande och uppgår till 30,5 mkr i delårsbokslutet. Risken är stor att likviditeten kommer att fortsätta sjunka under resterade del av året i takt med att investeringsprojekten upparbetas när investeringarna påbörjas/slutförs och om statsbidragen från Migrationsverket inte utbetalas i tid. Bedömningen är dock att likviditeten är relativt stabil över tid.

Kommunens egna kapital uppgår till 174,9 mkr efter ökningen med 27,6 mkr för den aktuella perioden.

Avsättningarna uppgår till 11,4 mkr och påverkas av skuldförändringen och en finansiell kostnad för pensioner och löneskatt. Under perioden uppgår den totala skuldförändringen till +0,2 mkr. Avsättningen till pensioner, inklusive löneskatt, uppgår till cirka 4,4 mkr den sista augusti. Den senaste prognosen, från augusti 2016 från kommunens pensionsadministratör avseende pensionskostnadernas förändring har utgjort underlag för beräkningen. Kommunen har beslutat att betala ut hela den avgiftsbestämda delen av den intjänade pensionen till kommunens anställda vilket medför att den anställde själv förvaltar sin pension. Övriga avsättningar i balansräkningen utgörs av medfinansieringen av utbyggnaden av E 20 med 7,0 mkr. Någon uppräknings av beloppet har inte gjorts i delårsbokslutet.

I redovisningen av pensionskostnaderna tillämpar kommunen blandmodellen vilket innebär att intjänade pensioner före 1998 redovisas som en ansvarsförbindelse inom linjen. Storleken på ansvarsförbindelsen i delårsbokslutet uppgick till totalt 140,2 mkr, varav pensioner 112,8 mkr och löneskatt 27,4 mkr.

De långfristiga skulderna har under perioden minskat med genomförda amorteringar. Någon nyupplåning har inte genomförts under perioden. Två lån har lösts in (10,0 mkr) och ersatts med ett nytt lån. I delårsbokslutet uppgår den långfristiga låneskulden, inklusive periodisering av anslutningsavgifter till 89,6 mkr i balansräkningen. Anläggningslånen är fördelade med 62,2 mkr på lån med bunden ränta (76,3 procent) och med 20,9 mkr på lån med rörlig ränta (23,7 procent).

Samtliga krediter finns hos Kommuninvest AB. Krediter med bunden ränta förfaller 2017 (maj), 2018 (maj), 2019 (maj), Kommunen har inga lån i utländsk valuta. Genomsnittsräntan på den samlade låneskulden på anläggningslånen är 1,7 procent.

Fördelningen av den samlade låneskulden avseende ränte- och kreditförfall avviker något i förhållande till normalfallet i finanspolicyn. Den aktuella fördelningen innebär att ränte- och kreditförfall inom ett år är något lägre än riktvärdet medan förfall 3-4 år är högre än riktvärdet. Orsaken till avvikelserna är den relativt snabba ökningen av låneskulden det senaste året samt att minimera ränterisken.

Korta skulder har minskat sedan årsskiftet fram till augusti 2016 med 21,1 mkr vilket till största delen förklaras av lägre skulder till kommunens olika leverantörer.

3.1.5 Sammanställd redovisning

I den sammanställda redovisningen inkluderas även resultat- och balansräkningar för kommunens bolag. I Grästorps kommuns årsredovisning omfattar den sammanställda redovisningen även ekonomin för Grästorps Fjärrvärme AB. Grästorps kommun är även delägare i andra verksamheter men där är kommunens andel mindre än 4,5 procent. Kommunens ekonomiska åtagande i dessa verksamheter bedöms därmed som försumbart varför dessa verksamheter inte ingår i den sammanställda redovisningen.

I delårsbokslutet 2016 upprättas ingen sammanställd resultat- och balansräkning eftersom fjärrvärmebolaget inte upprättar något delårsbokslut för den aktuella perioden.

3.1.6 Investeringar

Investeringarna uppgår till netto 9,4 mkr för perioden som delårsbokslutet omfattar. I delårsbokslutet 2015, perioden januari-juni, uppgick investeringarna till 11,9 mkr. I investeringsredovisningen framgår årsbudget, förbrukning och avvikelse för varje enskilt projekt. De största enskilda investeringsutgifterna under perioden var gator och VA (1,8 mkr), IT-investeringar/Göliska IT (1,7 mkr), förbättringsåtgärder i reningsverket (1,6 mkr), samt anslaget för mindre investeringar och planerat underhåll (1,4 mkr). Dessa projekt är de som har en redovisad utgift som överstiger 1,0 mkr under 2016 (augusti). Bedömningen är att den totala investeringsvolymen på 27,9 mkr för 2016 inte kommer att upparbetas i sin helhet utan den senaste uppföljningen på projektnivå pekar mot en investeringsnivå kring 18,0 mkr för hela 2016. Det förklaras delvis av att flera projekt inte har startats upp eller startat senare än planerat.

Någon lånefinansiering av investeringar är inte aktuell under 2016.

En fullständig investeringsredovisning, fördelad på projekt, framgår under avsnitt 3,6.

3.2 Resultaträkning (tkr)

	Not	Delår 2016 Jan-augusti	Helår 2016 Prognos	Delår 2015 Jan-juni	Bokslut 2015
Verksamhetens intäkter	1	88 208	115 414	43 477	94 658
Verksamhetens kostnader	2	-255 454	-391 176	-177 880	-362 587
Avskrivningar	3	-8 725	-14 097	-6 903	-14 814
Verksamhetens nettokostnader		-175 971	-289 859	-141 306	-282 743
Skatteintäkter	4	153 749	230 623	110 846	221 049
Generella statsbidrag	5	50 577	75 864	37 944	76 434
Finansiella intäkter	6	620	637	108	359
Finansiella kostnader	7	-1 137	-1 824	-991	-1 900
Resultat före Extra Ordinära poster		27 838	15 441	6 601	13 199
Extra ordinära intäkter		0	0	0	0
Extra ordinära kostnader		0	0	0	0
Årets resultat		27 838	15 441	6 601	13 199

Notera att beloppen för delår 2015 omfattar perioden januari till juni och är därför inte jämförbara.

3.3 Balansräkning (tkr)

	Not	Delår 2016 Jan-augusti	Helår 2016 Prognos	Delår 2015 Jan-juni	Bokslut 2015
Tillgångar					
Anläggningstillgångar	8	248 623	251 274	246 017	247 665
Omsättningstillgångar	9	84 012	76 421	56 547	76 021
Summa tillgångar		332 635	327 695	302 564	323 686
Eget kapital	10	174 879	148 709	139 869	146 467
-därav årets resultat		27 838	15 441	6 601	13 199
Avsättningar	11	11 423	11 489	10 967	11 247
Skulder		146 333	167 497	151 728	165 972
Långfristiga skulder	12	89 573	84 125	89 045	88 090
Kortfristiga skulder	13	56 760	83 372	62 683	77 882
Summa eget kap. avsättningar, skulder		332 635	327 695	302 564	323 686

Notera att beloppen för delår 2015 omfattar perioden januari till juni och är därför inte jämförbara.

3.4 Nothänvisning

Observera att jämförelsekolumnen för delårsbokslutet 2015 avser perioden januari till juni.

tkr	16-08-31	15-06-30		16-08-31	15-06-30
1 Verksamhetens intäkter			9 Omsättningstillgångar		
Nämndrelaterade intäkter	129 387	69 318	Förråd, exploateringstillgångar	879	342
Interna poster	-41 350	-27 406	Fordringar	52 646	19 414
Intäkter finansförvaltningen	171	1 565	Kassa, bank	30 487	36 791
Verksamhetens intäkter	88 208	43 477	Summa	84 012	56 547
2 Verksamhetens kostnader			10 Eget kapital		
Nämndrelaterade kostnader	-294 373	-204 389	Ingående eget kapital enligt fastställd balansräkning	147 041	133 268
Interna poster	41 137	27 148	Årets resultat	27 838	6 601
Interna poster mellan drift och investeringar	213	258	Eget kapital	174 879	139 869
Kostnader finansförvaltningen	-2 431	-897	Rörelsekapital	27 252	-6 136
Verksamhetens kostnader	-255 454	-177 880	Anläggningsskapital	147 627	146 005
3 Avskrivningar			Eget kapital	174 879	139 869
Avskrivningar av anläggningstillgångar görs efter tillgångens nyttjandeperiod samt indelning av respektive tillgångs komponenter (gäller nya investeringar)	8 725	6 903	11 Avsättningar		
4 Skatteintäkter			Pensionsförpliktelser från 1998 inkl ränta		
Årets prel skatteintäkter	154 994	110 621	Ingående avsättning	3 418	3 011
Prognos årets slutavräkning	-1 245	225	Skuldförändring pensioner	121	150
Summa	153 749	110 846	Finanskostnad pensioner	21	28
5 Generella statsbidrag			Utgående avsättning	3 560	3 189
Inkomstutjämningsbidrag	39 152	28 406	Ingående avsättning löneskatt	829	735
Strukturbidrag	0	293	Skuldförändring löneskatt	29	36
Bidrag för LSS-utjämning	4 402	2 768	Finanskostnad löneskatt	5	7
Fastighetsavgift	6 673	4 914	Utgående avsättning löneskatt	863	778
Tillf. Stöd för flyktmottagning	2 021	0	Medfinansiering utbyggnad E20	7 000	7 000
Regleringsbidrag	-129	-109	Summa Avsättningar	11 423	10 967
Kostnadsutjämningsbidrag	-1 542	1 672	12 Långfristiga skulder		
Summa	50 577	37 944	Ingående långfristiga skulder	88 090	90 735
6 Finansiella intäkter			Nya lån	10 265	12 300
Penningsmarknadskonto	0	6	Kalkylerad amortering innevarande år	4 195	4 195
Borgensavgifter	372	0	Verklig amortering	-12 956	-14 198
Räntor placerade medel	203	67	Kalkylerad amortering 2;a hå	-1 049	-3 987
Övriga ränteintäkter	45	35	Skuld anslutningsavgift	1 028	0
Summa	620	108	Summa	89 573	89 045
7 Finansiella kostnader			13 Kortfristiga skulder		
Räntekostnader anläggningslån	1 055	919	Leverantörsskulder	4 258	10 096
Ränta pensionskostnad	26	35	Förutbetalda intäkter	13 170	8 709
Dröjsmålsränta (leverantörsskulder)	4	3	Räntor, upplupna	188	113
Avgift bankgirot	52	34	Övriga skulder	14 073	22 568
Summa	1 137	991	Semesterlöneskuld inkl okomp ö-tid	12 542	20 338
8 Anläggningstillgångar			Skuld till staten	12 529	859
Immateriella anläggningstillgångar	495	0	Summa	56 760	62 683
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	220 754	224 554			
Maskiner och inventarier	10 173	8 658			
Finansiella anläggningstillgångar	17 201	12 805			
Summa	248 623	246 017			

3.5 Driftsredovisning, januari-augusti 2016

I delårsbokslutets driftredovisning framgår kostnader och intäkter för den aktuella perioden samt avvikelser mot budget för motsvarande period. Redovisningen har i allt väsentligt periodiserats för perioden januari-augusti där kostnader och intäkter i verksamheten har förts till rätt period i driftredovisningen.

I driftsredovisningen *ingår* interna kostnader och intäkter.

	KOSTNAD		INTÄKT		NETTO	
	Redovisning	Avvikelse	Redovisning	Avvikelse	Redovisning	Avvikelse
	jan - augusti	mot bud- get	jan - augusti	mot bud- get	jan - augusti	mot bud- get
Kommunstyrelse						
- Allmän verksamhet	32 637	995	9 169	417	23 468	1 412
- Teknisk verksamhet	55 983	-695	40 223	3 534	15 760	2 839
- Bildningsverksamhet	86 388	-253	11 755	5 606	74 633	5 353
- Social verksamhet	130 370	-15 767	67 443	25 211	62 927	9 444
Miljö- och byggnämnd	977	56	797	330	180	386
SUMMA	306 355	-15 664	129 387	35 098	176 968	19 434

Av driftredovisningen i delårsbokslutet framgår att den löpande verksamheten redovisar ett överskott med 19,4 mkr för perioden som delårsbokslutet omfattar. För perioden 2015 (januari-juni) redovisades ett underskott på 0,4 mkr. Av driftredovisningen framgår vidare att den totala avvikelsen på verksamhetsnivå orsakas av att kostnadsnivån är högre än budget för perioden (cirka 15,7 mkr) men att också intäkterna är högre jämfört med budget för perioden (hela 35,1 mkr) vilket resulterar i den totala budgetavvikelsen på +19,4 mkr.

Överskottet kan till mycket stor del härledas till bildningsverksamheten (+5,4 mkr) och den sociala verksamheten (+9,4 mkr). Båda dessa verksamheter påverkas stort av den ökade omfattningen för mottagandet av ensamkommande barn vilket medför stora kostnadsökningar men också betydande intäkter från Migrationsverket för finansiering av verksamheten.

Det ska noteras att den samlade avvikelsen på verksamhetsnivå som redovisas i delårsbokslutet är ovanlig stor. Även 2014 och 2015 redovisades endast mindre budgetavvikelser för den samlade verksamheten. Det ska konstateras att påfrestningen på verksamheten är stor för att klara uppdraget med de ensamkommande barnen men också att administrationen starkt påverkas av alla rekvisitioner, uppföljning och avstämning av ersättningar avseende statsbidragen. Det är en stor utmaning för organisationen att hålla ordning på alla ökade kostnader och intäkter i verksamheterna vilket gör situationen 2016 mycket ovanlig ur ett budget och uppföljningsperspektiv. Jämfört med avvikelsen på verksamhetsnivå de senaste åren är 2016 ett mycket speciellt år.

3.6 Investeringsredovisning, januari-augusti

Av sammanställningen framgår vilka projekt som är aktuella under 2016. I kolumnen för "Total" ingår de justeringar/omdisponeringar och ombudgeteringar som har beslutats under året. Av redovisningen framgår hur mycket som förbrukats under perioden januari-augusti 2016. Avvikelsen som redovisas är i förhållande till det totala budgetanslaget 2016 för respektive investering då investeringsprojekten bedrivs periodvis under året. Den totala budgeterade investeringsnivån för 2016 uppgår till 27,9 mkr. Av det totala beloppet utgör

beslutad budget 2016 16,8 mkr och 11,1 mkr är en ombudgetering av investeringsmedel från 2015.

Text/Projekt	Budget 2016			Redovisning	
	Budget	Från -15	TOTAL	jan-augusti	Avvikelse
Allmän verksamhet					
IT investeringar	1 600	974	2 574	1 713	861
Teknisk verksamhet					
Kartsystem, uppgradering		292	292	221	71
Familjecentral	300		300	13	287
Säkerhets-/trygghetsåtgärder	600		600	107	493
Utsmyckning torgmiljö		7	7		7
Centrumutveckling		160	160		160
Skogsglantan		1 797	1 797	93	1 704
Brännebacka södra	4 000		4 000	219	3 781
Tillgänglighetsåtgärder, gata		48	48	2	46
Gata och VA	1 800	920	2 720	1 794	926
Stenar, utsmyckning infarter		650	650		650
Maskiner/fordon/utrustning	1 500	795	2 295	481	1 814
Förråd/maskin-/tvätthall		36	36		36
Resecentrum, förstudie		35	35	32	3
Lekplatser		60	60	60	0
Åse Viste Hallen, åtgärder tak		1 340	1 340		1 340
Åse Viste Hallen, anpassning (hiss)		1 050	1 050	241	809
Badet, lekutrustning	335		335	127	208
Fritidsanläggningar/motionsspår		314	314	29	285
Lokaler fritidsgård		411	411		411
Stallbyggnad		-491	-491	-217	-217
Reningsverket förbättringsåtgärder		965	965	1 623	-658
Centralskolan, ombyggnad		1 214	1 214	831	383
Centralskolan, utemiljö		242	242	236	6
Lunneviskolan, ventilation		65	65	25	40
Lunneviskolan, lillstuga		150	150	59	91
Förskola Ambjörnsgården (inkomst)				-121	121
Förskola/skola	2 000	88	2 088	66	2 022
Planerat underhåll/mindre investeringar	4 000		4 000	1 446	2 554
Social verksamhet					
Välfärdsteknologi	200		200	228	-28
Ej specificerade investeringar	465		465		
SUMMA					
Nettoinvesteringar	16 800	11 122	27 922	9 308	

Av sammanställningen i delårsbokslutet framgår att kommunen investerat för 9,3 mkr av en total budget på cirka 27,9 mkr. Återstår då 18,6 mkr av investeringsmedlen för perioden september-december 2016. Återstående investeringsanslag som överstiger 1,0 mkr av budget den 31 augusti är exploateringen av Brännebacka södra (3,8 mkr), planerat underhåll/mindre investeringar (2,6 mkr), förskola/skola (2,0 mkr), maskiner/fordon och inventarier till teknisk verksamhet (1,8 mkr), exploatering Skogsglantan (1,7 mkr), åtgärder på taket i Åse Viste hallen (1,3 mkr). Av sammanställningen framgår vidare att några av de beslutade investeringsprojekten inte har några utgifter redovisade, vilket beror på att projekten inte är igångsatta under den aktuella redovisningsperioden.

Av anslaget för ej specificerade investeringar återstår ca 0,5 mkr den 31 augusti.

I den prognos som gjorts i delårsbokslutet är bedömningen att ca 18,0 mkr kommer att upparbetas 2016 av den totala investeringsvolymen på 27,9 mkr.

3.7 Redovisningsprinciper

Redovisningen i delårsrapporten baseras på bokföringsmässiga grunder och följer i allt väsentligt god redovisningssed enligt den kommunala redovisningslagen.

Väsentliga kostnader och intäkter, skulder och fordringar, i redovisningen periodiseras för att belasta rätt period och för att uppnå rättvisande räkenskaper i delårsbokslutet.

Kommunen tillämpar i huvudsak samma redovisningsprinciper i delårsrapporten som använts i den senaste årsredovisningen.

I delårsbokslutet 2016 tillämpas komponentavskrivning för större nya investeringar. Arbetet med att anpassa redovisningen och verksamhetssystem till det nya regelverket för äldre investeringar ses över genom att fastställa komponentindelningar och avskrivningstider. En omläggning av äldre investeringar till komponentindelning är ett omfattande arbete och är uteslutande en prioriterings- och resursfråga.

4 Allmän verksamhet

4.1 Resultat och måluppfyllelse

Allmän verksamhet har genomgått en ganska stor omvandling på senare år. Vi har ökat samverkan med andra kommuner främst inom ramen för det så kallade Västra 6-samverkan. Vi har nu ett kommunkontor som har byggt på sin kompetens samtidigt som personalen minskat i omfattning.

Allmän verksamhet når i stort sett de mål som fullmäktige satt för verksamheten och såväl våra interna kunder, medborgare som förtroendevalda är nöjda med vår service. Vi klarar verksamheten inom de ramar som är satta. Önskvärt vore att utöka resurserna med bättre utredningskompetens och att kunna satsa mer på personalens kompetensutveckling. Det kommer att ställas stora krav på verksamheten i framtiden med digitalisering och snabbare kommunikation och service för våra kunder.

4.2 Grunduppdrag och vision

Allmän verksamhets uppdrag är att ansvara för omvärldsbevakning, samhällsservice, information, marknadsföring, kvalitetsutveckling och arbetsmarknad. Tyngdpunkten ligger på att ansvara för processerna inom verksamhets- och ekonomistyrning, personal, information, ärendehantering, inköp och IT i hela kommunen. Den allmänna verksamhetens ansvar för personal, ekonomi och kvalitetsutveckling bidrar till att kommunen får en stabil ekonomi, nöjdare medborgare, framgångsrika ledare och engagerade medarbetare som tar ett stort ansvar för kvaliteten.

En grundläggande framgångsfaktor är att dialogen och samspelet mellan de förtroendevalda och tjänstemannaorganisationen fungerar väl. De förtroendevalda är tydliga med vad de vill åstadkomma, och överlåter till verksamheten att, med frihet under ansvar, genomföra uppdragen utifrån sin professionella roll.

Allmänna verksamheten bidrar till att förverkliga Grästorps vision genom samhällsplanering för ett attraktivt boende, varumärkesbyggande insatser och arbetet med näringslivsfrågor. Kommunens engagemang i Näringslivssamverkan Grästorp (NSG) innebär att samverkan mellan kommun och näringsliv har en fortsatt god utveckling. Värt att nämna är också det framgångsrika arbetet inom verksamhetens arbetsmarknadsenhet. Såväl ungdomssatsningen som verksamheten i stort har återigen uppnått sina mål. Dessutom har verksamheten utökats för att ge fler möjlighet att komma ur långtidsarbetslöshet och bli självförsörjande.

4.3 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

4.3.1 Kund/medborgare

4.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

Mått	Utfall	Målvärde
  Nöjda kunder - Chefer (skala 1-5)	4,5	4,7
  Antal ärenden som kommit in via e-tjänster	104	100
  Nöjda förtroendevalda (skala 1-4)	3,52	3,5
  Hemsida relativt rikssnitt (Kommunens Kvalitet i Korshet)	84%	78%
  Tjänstemäns attityder till företagande (företagsrankning)	4	50
  Andel nöjda medborgare/intressenter med kommunens skriftliga kommunikation (enkät)		80%

Utfallet från samtliga mått är från 2015 förutom "antal ärenden som kommit in via e-tjänster" som är ackumulerat värde för tertial 1 och 2.

Analys

Verksamhetens mått är valda för se hur interna kunder, de förtroendevalda och medborgarna uppfattar service och bemötande (vårdskap). En enkät för alla chefer genomfördes inom organisationen, där målvärdet var 4,7 på en femgradig skala. Målet uppnåddes beträffande e-tjänsterna men det är fortfarande få som använder dem. Det tycks vara svårt att locka medborgarna att nyttja tjänsten, trots att utbudet är ganska stort. Analysen är att det tar tid att lansera tjänsterna trots täta marknadsföringsinsatser. Det kan också bero på att medborgarna upplever att tillgängligheten är bra även via mer traditionella kanaler. En enkät för de förtroendevalda genomfördes med gott resultat. Dock fanns en del kritiska kommentarer i materialet som ska tas på allvar. Hemsidan överträffade målvärdet enligt Sveriges Kommuner och Landstings (SKL:s) undersökning. Skälet till det goda resultatet var ett systematiskt arbete med att åtgärda tidigare brister.

Slutsats

E-tjänsterna ska i fortsättningen utvecklas och marknadsföras. Här gäller det att vara uthållig. De som använde e-tjänsterna var nöjda och förhoppningsvis kommer detta att sprida sig. Verksamheten ska hitta nya metoder och vägar för att marknadsföra dem. I september lanseras den nya hemsidan. Den blir mer estetiskt tilltalande, mer lättillgänglig och har en bättre struktur. Dessutom anpassar den sig automatiskt till läsplattor och smarta mobiler. I samband med bytet har allt innehåll granskats och uppdaterats.

Nu återstår att se hur den tas emot av våra målgrupper.

4.3.2 Verksamhet

4.3.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Analys

Här finns inga specifika nyckeltal för allmän verksamhet. Utmaningen är att lägga in ett hälsoperspektiv i allt planeringsarbete. Det gäller inte minst i samhällsplaneringsarbetet som allmän verksamhet har ansvar för. Här är vår hälsoplanerare en god resurs.

I det förslag till översiktsplan som tagits fram finns en tydlig inriktning för att uppmuntra gång-, cykel- och kollektivtrafik. Den handlar också om att utveckla naturliga mötesplatser som ska underlätta social gemenskap, där centrumutvecklingen är ett viktigt inslag.

Slutsats

I all samhällsplanering ska hälsoperspektivet vara ett viktigt inslag. Det innebär exempelvis om hur vi skapar en miljö som uppmuntrar till gång- och cykeltrafik och som ger plats för rekreation, rörelse och social gemenskap. Det handlar om hur vi utformar framtida bostadsområden och tar tillvara och utvecklar redan befintliga.

4.3.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

Analys

På samma sätt som hälsoperspektivet ska finnas med i samhällsplaneringen ska den också innehålla ett barnperspektiv. Det betyder att barn och ungdomar alltid ska komma till tals i alla planfrågor. Nu finns ett ungdomsråd som sakta men säkert börjar hitta sina former.

Slutsats

Inför kommande byggprojekt och planarbete ska barn och ungdomar ges tillfälle att påverka utformningen. Det handlar inte minst om det projekt som startar i höst med om- och tillbyggnad av förskolor och skolor på Lunneviområdet. I förslaget till budget för 2017 finns en miljon kronor avsatta till en aktivitetspark som barn och unga själva ska utforma genom ungdomsrådet.

4.3.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal nyproducerade boenden under året	24	20
	 Antal hushåll i kommunen	2 478	2 635

Utfallet för nedersta måttet är från 2015

Analys

Under årets två första tertial har det tillkommit 24 nya bostäder vilket överträffar målvärdet för hela året. Det finns flera skäl till att byggandet har kommit igång i Grästorps kommun efter många års stiltje. Kommunen är välkött med nöjda medborgare vilket skapar framtidstro, huspriserna har gått upp – vilket i sin tur innebär ett betydligt mindre risktagande för de som bygger nytt, och det har funnits valmöjligheter i och med att Skogsgläntan exploaterades. Ett flerfamiljshus med tio lägenheter har färdigställts och snart är ytterligare ett klart i samma område. Kommunen har bidragit med tio trygghetslägenheter i Åsevi äldreboende.

Slutsats

För att få en fortsatt lika bra utveckling är det viktigt att nya bostadsområden planeras och exploateras i kommunen. Nu finns snart en översiktsplan klar som pekar ut ett antal platser för bostadsbebyggelse. Minst ett av dessa bör detaljplaneras och projekteras om året de kommande åren. Kommunen måste kanske också ta ett större eget ansvar för att det byggs flerfamiljshus och trygghetsboende.

4.3.2.3.1 Förbättra profileringen av Grästorps

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal publiceringar (lokalmedia)	511	900
	 Antal rikspubliceringar	1 041	900

Analys

Det mätinstrument vi använder kan inte registrera artiklar på NLT:s hemsida eftersom dessa artiklar är låsta. NLT är kommunens viktigaste och mest spridda lokalmedia och därför är resultatet missvisande. Vi undersöker vad vi kan göra för att få riktiga siffror i fortsättningen.

Beträffande riksmidia visar resultatet att Grästorp syns en hel del. De stora Grästorpsnyheterna var under perioden; mobilförbud på Nya Centralskolan, tjuvar som hoppade i Nossan och ett flertal allvarliga trafikolyckor.

Kommunens egen webb-TV har haft en fortsatt god utveckling och många avsnitt ses av över tre tusen tittare. Antalet "gillare" av kommunens Facebook-sida är nu uppe i 1071 och ökar hela tiden. Nyheten om årets Grästorpare (Bodhall med Spökhuset) nådde ut till 13 000 användare, vilket är ett mycket bra spridningsresultat.

Slutsats

Kommunen ska fortsätta att utveckla sina kommunikationskanaler som ska präglas av snabbhet och för medborgare och andra relevant information om Grästorps kommun. Ett utvecklingsområde är att försöka öka tvåvägskommunikationen där medborgarna ges möjlighet att påverka innehållet och delta i fler diskussioner om kommunens planer och ställningstaganden.

4.3.3 Personal

4.3.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	80	70

Analys

De rekryteringar som gjorts de senaste åren pekar på att vi uppfattas som en attraktiv arbetsgivare. Vi har fått in många ansökningar som inneburit att vi kunnat anställa mycket kompetent personal i alla nyrekryteringar som gjorts. För de trotjänare som jobbat länge i kommunen har vi kunnat erbjuda nya och mer stimulerande arbetsuppgifter med tillhörande kompetensutveckling. Det har inneburit att den samlade kompetensen på kommunkontoret ökat betydligt.

I den medarbetarundersökning som gjordes 2013 uppnådde vi mycket höga värden och vi

bedömer att det fortfarande gäller. Ett orosmoment är att vi genom de besparingar som genomförts ökat arbetsbelastningen för dem som är kvar. Positivt är dock att vi i samband med omorganisationer kunnat minska andelen oönskade deltid till något enstaka fall.

Slutsats

I höst kommer en ny medarbetarundersökning att genomföras och då får vi se om vårt antagande om fortsatt nöjda medarbetare stämmer.

Den accelererande digitaliseringen innebär stora framtida utmaningar, där nya system kommer att kräva nya arbetsmetoder. Det kommer därför att krävas ökade resurser för kompetens- och organisationsutveckling om vi ska kunna dra nytta av digitaliseringens alla fördelar. Nu finns en IT-strategi på väg in i den kommunala beslutsapparaten och nya riktlinjer och mål för IT och digitalisering pekas ut.

4.3.4 Ekonomi

4.3.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

Mått	Utfall	Målvärde
  Antal frigjorda timmar per år	89	300

Analys

Vi kan se en tydlig utveckling mot mer och mer samverkan med andra kommuner, främst inom de sex kommunerna i Västra Skaraborg (V6). Under tertial två har IT-driften förts över till GöliskaIT och en gemensam organisation för risk- och sårbarhetsarbetet har inrättats i Västra Räddningsnämndens regi. Det senaste året har personalen på kommunkontoret minskat med fem personer och det har inneburit minskat sårbarhet beträffande de områden som nämnts ovan men också ökad sårbarhet med allt färre anställda på kontoret.

Sedan 2015 har det genomförts olika kostnadsbesparingar som till exempel neddragning med 1,3 tjänst. Byte av växelleverantör och konsolidering av växeln till samma system som övriga medlemskommuner i GöliskaIT innebar en kostnadsänkning på cirka 300 000kr.

Slutsats

Frågan är hur pass slimmat ett kommunkontor kan bli, vi ser i alla fall i nuläget ingen möjlighet att minska eller flytta mer verksamhet från kontoret.

Nu kan vi se att samverkan inom IT-området möjliggör nya investeringar som till exempel införande av E-arkiv, eftersom stora delar av kostnaderna kommer kunna delas mellan fler kommuner. I de fall kommunen väljer att införa E-arkiv själva så kommer ett sådant projekt att kosta mellan en och tre miljoner och cirka 500 tkr i driftskostnader per år.

I och med samverkan har vi nu tillgång till en effektiv organisation för EU-ansökningar som redan gett resultat i ökade intäkter men där potentialen är stor för att kunna finansiera verksamhetsutveckling med dessa medel i betydligt större utsträckning i framtiden.

4.3.4.2 Hålla budget

Mått	Utfall	Målvärde
→ ● Budgetavvikelse	Nej	..

Analys

Bedömningen är att verksamheten kommer att hålla sin budget. Det finns både positiva och negativa avvikelser men dessa tar ut varandra.

Slutsats

Det finns en tendens som innebär att kostnader för diverse samverkansprojekt med andra kommuner ökar. Några exempel är samverkan 6 kommuner i Västra Skaraborg, Vänersamverkan och samverkan kring besöksnäringen på Hunneberg. Detta är synnerligen kostnads-effektiva utvecklingsprojekt som kan innebära stor nytta för kommunen som kommer behöva prioriteras i kommande budgetarbete.

4.4 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

●	Kvalitetsgarantin uppfylls
■	Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
●	Vi lovar att frågor via mail från medborgare besvaras inom 2 arbetsdagar
●	Vi lovar att synpunkter eller klagomål ska besvaras inom två veckor (Avvikelse synpunktshantering)
●	Vi lovar att startsidan på hemsidan ska uppdateras varje vecka

5 Teknisk verksamhet

5.1 Resultat och måluppfyllelse

En ekonomi i balans med ramtilldelningen har varit, och kommer även fortsättningsvis att vara, ett prioriterat område. Ekonomin är under kontroll och prognosen i augusti pekar mot ett resultat i balans vid årets slut. Vad gäller de prioriterade målen så uppfyller verksamheten dessa på ett tillfredsställande sätt utifrån de resurser som vi har att jobba med.

Det goda resultatet i medarbetarundersökningen utgör en stabil grund för vårt fortsatta utvecklingsarbete. En bra och trygg arbetsmiljö där medarbetarna trivs är en förutsättning för vår fortsatta utveckling.

5.2 Grunduppdrag och vision

Tekniska verksamhetens uppdrag är att åstadkomma högsta möjliga kvalitet utifrån ekonomiska och personella resurser. Tekniska verksamheten behåller sin nivå inom alla verksamheter. Uppdraget utförs enligt de indikationer verksamheten fått. Detta innebär att kostnaden lagat mat från grunden, erbjudit alternativa rätter till barn och unga, samt att ekologiska inköp av livsmedel prioriterats. Andelen ekologiska inköp är idag 24 procent.

Enheten Gata, park, vatten och avlopp (VA) har tillgodosett en god skötsel av skogsområden och grönytor. Drift av vägnätet, där även gatubelysning och snöröjning ingår, har utförts enligt plan. Enheten har jobbat med det förebyggande underhållet på ledningsnätet samt fortsatt VA-sanering.

Exploateringsområdet Brännebacka etapp 2 har projekterats och planeras starta i höst. Fastighetsenheten har förvaltat objekten via planerade underhållsåtgärder för att behålla nuvarande fastighetsskick med de investeringsmedel som är tilldelade via investeringsplanen. Under våren har en upphandling gällande om- och tillbyggnad av skola och förskola genomförts och en entreprenör har valts och tilldelats uppdraget. Detta planeras starta med projektering under hösten. Under våren har en ny enhet inom tekniska startats upp, Lunnevidadet och Grästorps camping, vilken nu är i full drift.

5.3 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

5.3.1 Kund/medborgare

5.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

Mått	Utfall	Målvärde
  Medborgarnas betyg på renhållning relativt rikssnittet (skala 1-100)	71	67
  Medborgarnas betyg på vatten och avlopp relativt rikssnittet (skala 1-100)	79	79
  Webbinformation till medborgare relativt rikssnittet	84%	85%

Målsättningen är att ligga över rikssnittet inom samtliga områden. De två översta måttens utfall är från 2016 men det nedersta utfallet är från 2015.

Analys

En ny medborgarundersökning har genomförts under våren 2016. Verksamheten har fortsatt prioritera arbetet med värdskapet eftersom effekterna är goda.

Verksamhetens arbete med ökad tillgänglighet för de interna kunderna blir bättre utifrån egen bedömning. Detta visar sig i det mejlbaserade systemet för felanmälan, då det blir fler och fler som anmäler fel den vägen istället för per telefon. Detta medför att verksamheten kan avhjälpa felet mer strukturerat och på kortare tid.

Vid övertagandet av badet så sänktes inträdesavgifterna och öppettiderna fördubblades. Detta för att öka besöken till badet. Till exempel har vi infört fritt bad för barn och ungdomar upp till 16 år – vilket lett till ett mycket bra resultat. Antalet badande under de två första månaderna blev 4 803 stycken personer. Hälsosatsningen leder sannolikt till bättre hälsa och ett rikare liv.

Tekniska verksamheten har startat upp arbetet med att se över möjligheter att öka öppettiderna på återvinningscentralen och om det innebär några konsekvenser för andra delar av den tekniska verksamheten. Denna fråga ställdes till medborgarpanelen och svaret från den ligger med som underlag till översynen.

Slutsats

Tekniska verksamhetens översyn av att utöka öppettiderna på återvinningscentralen ska förhoppningsvis leda till rätt åtgärd under hösten. Motionsslingan *Skubbet* har rustats upp och förädlats ännu mer för möjligheter till bättre hälsa och ökad trygghet, detta gäller även *Forshallspromenaden*. Åtgärderna följer dokumentet för motionsslingorna i Grästorps. Verksamheten behöver bli bättre på informationsspridning, trots det goda resultatet i undersökningen. Informationen på hemsida och intranät måste vara uppdaterad och inaktuell information ska avlägsnas. Fler synpunkter från medborgare och kunder behövs och därför ska ett antal frågor ställas till medborgarpanelen.

5.3.2 Verksamhet

5.3.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Analys

I och med övertagandet av Lunnevidbadet så har det också inneburit ett utökat utbud på friskvårdsaktiviteter, då framför allt aktiviteter relaterade till bad och vatten. Detta både för kommunens medborgare och medarbetare.

Verksamheten har varit delaktig i arbetet med familjecentralen och har handlat upp en arkitekt som startat upp arbetet med att skapa ett underlag som vi sedan kan prissätta och redovisa för politiken.

En skateramp och en starbarzanläggning har under våren satts upp på Centralskolans område vilket ger ytterligare möjlighet till fysisk aktivitet för både skolans elever på dagtid och allmänheten på övrig tid – vilket överensstämmer bra med ett förebyggande hälsoarbete.

Slutsats

En målsättning är att varje friskvårdsaktivitet fylls med engagerade deltagare som i sin tur drar till sig mer personer till de aktiviteter som erbjuds. Det sker genom bra marknadsföring och ordning och reda, så blir det ringar på vattnet.

Familjecentralens arbete i höst ska generera i en samsyn på vad den ska innehålla och se ut. Arbetet ska redovisas med tydlighet både vad det gäller innehåll och kostnader för att skapa trygghet i kommande beslut.

Detta på grund av att vi tror att ett ökat engagemang i medborgares och medarbetares hälsa leder till ett rikare liv.

5.3.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

5.3.2.2.1 Förbättra barns och ungas fysiska uppväxtmiljö

Mått	Utfall	Målvärde
— Matlagning från grunden	80%	80%

Analys

Med hjälp av investeringar har teknisk verksamhet kunnat förbättra utemiljön för barn och ungdomar. Bland annat har en skateramp, frisbee-bana och en starbarsanläggning färdigställt under våren.

En ny stallbyggnad på Ridklubben i Grästorps är färdigställd och där är både stalden och varmdelen slutbesiktigad. Detta bidrar till att fler ungdomar får ett rikare fritidsutbud.

Ett internt utvecklingsarbete tillsammans med kost- och skolpersonal pågår. Utvecklingsarbetets innehåll är *måltidens mervärde* för kunder och elever. Det gäller hela måltidssituationen; bland annat miljö, mat och klimat. Måltiden ska vara en prioriterad stund på dagen.

Kommande om- och tillbyggnad av skola F-3 och förskola planerades under våren. Ett förfrågningsunderlag och lokalprogram har tagits fram tillsammans med skolan, och det har också skickats ut till marknaden via ett anbudsförfarande. Allt gick planenligt och en entreprenör är tilldelad uppdraget att hjälpa oss att under hösten projektera fram den nya skolan och förskolan.

Med hjälp av tilldelade investeringsmedel har kommunens lekplatser kunnat behållas i sitt befintliga skick och utbud.

Strövområden har fortsatt gallrats och gjorts mer tillgängliga. Ny gatubelysning utanför Nya Centralskolan och bakom Diskusvägen har installerats och arbetet med det fortsätter, vilket innebär en tryggare vistelse på dessa områden.

Slutsats

Verksamheten ska fortsätta arbeta mot de beslutade målen med stöd av aktiviteter och åtgärder enligt analysen ovan. Resultatet förutsätts att bli bättre för att öka Grästorps attraktionskraft och förbättra de ungas uppväxtmiljö.

Specifikt när det gäller om- och tillbyggnaden av skola och förskola så kommer höstens arbete vara högt prioriterat från verksamheten. Detta på grund av att projekteringen ska utmynna i en "produkt" som överensstämmer med de riktlinjer från politiken samt skolans lokalprogram som ligger till grund för projektet.

5.3.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Analys

Under första halvåret 2016 har tekniska verksamheten planerat uppstart och projekterat/ritat fortsättningen av exploateringen av tolv nya tomter på Brännebacka. Arbetet ska utföras i egen regi och utföras under hösten 2016.

Hus har byggts på Skogsglantan med lyckat resultat, vilket inneburit att vi under våren planerat de kvarstående anpassningsjobben som ska genomföras under hösten.

Slutsats

Arbetet med exploateringen av Brännebacka etapp 2 ska startas upp under hösten. Vi planerar utföra detta i egen regi lika Skogsglantan och förhoppningen är att resultatet kommer bli lika bra – både vad det gäller tidsplanering, ekonomi och nöjda kommande husbyggare. Framgångsfaktor är en hög servicenivå som grundar sig i flexibla och kompetenta medarbetare samt korta beslutsvägar. Verksamheten fokuserar på kunden och värdskapet.

5.3.2.3.1 Förbättra utemiljön i kommunen

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Medborgarnas betyg på gator och vägar relativt rikssnittet (skala 1-100)	56	55
	 Medborgarnas betyg på gång och cykelvägar relativt rikssnittet (skala 1-100)	59	55
	 Medborgarnas betyg på kommunens miljöarbete relativt rikssnittet (skala 1-100)	65	56

Analys

Måtten är från medborgarundersökningen 2016 vilket visar att arbetet med ovan mått gett utdelning eftersom det har blivit bättre sedan den förra som gjordes 2013. Medborgarna tycker att kommunens utemiljö har blivit bättre. Mycket arbete har gjorts för att skogspartier och offentliga miljöer ska upplevas som inbjudande och trygga, samt att gator och vägar asfalteras om i enlighet med planering och tilldelade medel. I samband med prioriterade åtgärder utifrån behov av våra vägar och gator så kompletteras detta arbetet med att skapa säkrare och bättre gång- och cykelvägar, eftersom detta kan göras med hjälp av bidrag från Trafikverket.

Ny asfalt är lagd på Nygatan och ett stort jobb på Jon Jespersgatan har påbörjats och planeras att färdigställas under hösten. Arbetes som genomförts under vår och sommar är allt underarbete innan asfalt kan läggas. Ventiler har bytts ut, felaktigheter i ledningssystem har rättats till, med mera. Allt detta inför kommande asfaltering som kommer att utföras med start slutet augusti.

Slutsats

Verksamheten fortsätter att arbeta med de offentliga miljöerna och att behålla skogspartier i fint skick. Gator och vägar kommer även fortsättningsvis vara ett område där åtgärder planeras få ny asfalt med stöd av tilldelade investeringsmedel. För att ytterligare förbättra resultatet av ovan mått så skulle utökade investeringsmedel till VA-gata vara ett bra verktyg för detta.

5.3.2.3.2 Skapa bättre förutsättningar för kommunalt vatten och avlopp på landsbygden

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Antal nya VA-abonnenter utanför verksamhetsområde (per år)	80	45

Utfallet är för 2015.

Analys

Arbetet med kommunalt vatten och avlopp (VA) på landsbygden inleddes 2014 och pågår fortfarande med ett mycket lyckat resultat. Intresset från landsbygden är väldigt stort för kommunalt vatten och avlopp via förening. Parallellt med detta så arbetar vi mycket med åtgärder för att minska ovidkommande vatten till reningsverket. Två stora underhållsåtgärder har gjorts på reningsverket under våren, detta både på grund av ålder samt kapacitet för att skapa möjligheter för fortsatta anslutningar.

En ansökan om vattenskyddsområde på vattentäkten i Ryda skickades in till länsstyrelsen under året. Ansökan kompletterades sedan och skickades in igen. Ytterligare komplettering efterfrågades av länsstyrelsen i juni och nu pågår arbetet med svar dit.

Arbetet med en VA-plan inleddes under 2015. Arbetet har pågått under våren och går mot sitt slut. VA-planen ska redovisas politiskt för beslut under hösten.

Slutsats

Verksamheten fortsätter att verka aktivt med sin del i att öka landsbygdens möjligheter att få kommunalt vatten och avlopp. VA-sanering behöver fortsätta parallellt med att verksamheten erbjuder vatten och avlopp till landsbygden. Målvärdet för 2016 är 45 nya abonnenter, vilket uppfyllts när föreningens etapp 2 kopplats på.

5.3.3 Personal

5.3.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	80	70

Utfallet är från 2013.

Analys

Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Tekniska verksamheten upplevs som en attraktiv arbetsgivare. Grunden för antagandet är det goda resultatet i medarbetarundersökningen, samt verksamhetens analyser i samband med genomförda medarbetarsamtal. Framgången är ett resultat av stort engagemang, tydlighet, lyssnande och tillgänglighet. Tekniska verksamheten har tagit till vara på medarbetarnas kompetens och engagemang. Tekniska verksamheten är en innovativ och lärande organisation där kollegialt lärande är en viktig del som framgångsfaktor. Detta arbete genomrydde hela organisationen.

Tekniska verksamheten har genomfört en hälsoprofilering på all personal som ville. Cirka 80 procent av personalen valde att göra detta. Resultatet är redovisat och fortsättning med aktiviteter som kan bättra de delar som är mindre bra planeras.

Minskad sårbarhet inom verksamheten

Sårbarheten inom verksamheten minskade på grund av genomförda rekryteringar till viktiga funktioner. Pensionsavgångar inom de närmsta åren är dock en fortsatt utmaning att lösa.

Slutsats

Personalförsörjningen är alltid av naturliga skäl ett fokusområde. Detta innebär möjligheter till ny personal med nya idéer. Det är självklart positivt och vidareutvecklande. Att vara en fortsatt attraktiv arbetsgivare är också viktigt för att behålla det fina resultatet enligt den senaste medarbetarundersökningen. Undersökningens frågeställning om verksamhetens mål visar däremot att det finns en förbättringspotential.

Resultatet från hälsoprofileringen ska förbättras till uppföljningen, vilken ska genomföras en gång per år. Detta innebär att fokus måste ligga högt på dagordningen och att förutsättningar till en förbättring finns, så att detta inte blir en "hyllvärmare".

5.3.4 Ekonomi

5.3.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
	 Andel inköpta ekologiska livsmedel	24%	25%
	 Kommunens byggnaders normalårskorrigerade energiförbrukning (kwh/kvm, år)	209	181
	 Årets energisparåtgärder (kwh/år)	220 000	213 000
	 Minskat matsvinn		

Samtliga utfall är från 2015.

Analys

2020 års nationella mål anger en energibesparing på 20 procent från och med 2009. 2015 års utfall för energisparåtgärder i Grästorps gav ett mycket bra resultat och uppfyllde målvärdena. Detta har gett oss förhoppningar att lyckas även framöver och närmast nu om och tillbyggnaden av skola och förskola där det finns potential att minska energiförbrukningen.

Slutsats

Det målinriktade arbetet med att öka effektiviteten ska vara ett högt prioriterat område då det ger både ekonomiskt och tidsmässigt mervärde.

5.3.4.2 Hålla budget

Mått	Utfall	Målvärde
→ ● Budgetavvikelse	Nej	

Analys

Budgetuppföljningen i augusti visar en budget i balans för Tekniska verksamheten. Detta beror på ett mycket noggrant ekonomiarbete på alla plan inom verksamheten vilket medför en god ekonomisk kontroll. Detta även om budgetramen inte klarar av några större avvikelser.

Slutsats

Ekonomi kommer att ligga högt på prioriteringslistan eftersom verksamheten ser att det ger utdelning. Förhoppningen är att kunna hålla nere kostnaderna ytterligare utan att minska kvaliteten. Genom att arbeta med mer planerat och förebyggande arbete påverkas ekonomin i positiv riktning.

5.4 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

●	Kvalitetsgarantin uppfylls
■	Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier
● Snöröjningsarbete ska påbörjas vid snödjup som överstiger 6 centimeter där kommunalt ansvar gäller
● Gräsklippning ska ske när grässets längd överstiger 7 centimeter
● Efter larm och jour-/beredskapstid ska insats vara påbörjad inom 30 minuter
● Säkerhetsbesiktningar av lekplatser ska utföras i egen regi vid minst två tillfällen per år
● Alla matgäster ska kunna äta sig mätta på en näringsriktig måltid
● Obligatorisk ventilationskontroll (OVK) genomförs på alla kommunens fastigheter

6 Bildningsverksamheten

6.1 Resultat och måluppfyllelse

Bildningsverksamheten har god måluppfyllnad i tertiäl 2. Skolresultaten och trivseln är högre än förra året och behörigheten till gymnasiet har ökat. Även kultur- och fritidsenheten har god måluppfyllnad. Trenden är positiv i hela verksamheten. Vad beror framgången på? Vi har jobbat systematiskt med kompetensutveckling och insatser för att utveckla undervisning och bemötande under flera års tid. Vi har lyckats rekrytera bra personal med hög kompetens och vi har i dagsläget en förhållandevis god resursfördelning till skolan. Vi ser en tydlig kulturförändring i hela verksamheten med ett starkt fokus på ett styrkebaserat och systemiskt förhållningssätt. Vi jobbar med en tydlig vision och värderikning.

Bildningsverksamheten har omorganiserat under våren 2016 för att få en effektivare organisation och en likvärdigare skola. I dagsläget finns en fskl-3-skola, Nya Centralskolan 4-6 och Nya Centralskolan 7-9.

Bildningsverksamheten står inför flera ombyggnationer under de kommande åren. En stor del av tiden kommer att tas i anspråk för processerna kring detta. Just nu jobbar vi med projektering av förskola och skola samt lokalprogram inför ungdomsgård och aktivitetspark.

Verksamheten visar på ett budgetresultat i balans. Alla statsbidrag och osäkerheten i prognosen kring dessa gör ekonomin svåröversäglbar och komplex. Verksamheten håller god kvalitet och måluppfyllnad utifrån de politiskt uppsatta målen.

Nästa steg för att göra verksamheten ännu bättre är att fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med mer analys och metoder för utvärdering. Vi planerar att göra detta genom att utveckla kollegiala samtal samt föra in mer aktionsforskning. Aktionsforskning handlar om att provtänka, pröva och utvärdera tillsammans.

Fokusområden under läsåret 2016/2017 kommer att vara att skapa och stärka kollegialt lärande, aktionsforskning, utveckla ledarskap, utveckla det systematiska kvalitetsarbetet samt utveckla fler metoder för att kunna utveckla det vardagliga arbetet.

6.2 Grunduppdrag och vision

Bildningsverksamheten ansvarar för förskola, skola, gymnasium, vuxenutbildning, kultur, fritid och turism. Verksamheten jobbar med vision 2020. Fokus ligger på följande delar av visionen:

*Invånarna är nöjda med fritidsutbudet
Förskola och skola håller hög kvalitet
Fritids- och kulturutbud finns nära och tillgängligt*

Förskolan och skolan i Grästorps kommun håller hög kvalitet. Det visar samtliga mått i T2. Både meritvärden, trivsel och behörighet till gymnasiet har ökat under 2016.

Grästorps kommun har 94 aktiva föreningar. Det är många i relation till invånarantalet. Verksamheten har som målsättning att utveckla musikskolan till en kulturskola för att på så vis kunna erbjuda ett ännu rikare fritidsutbud med möjligheter till bild, teater, dans och spelutveckling.

Framgångsfaktorerna bakom detta är en enad ledningsgrupp som arbetar med ett helhetsperspektiv och uppdragsfokus. Vi jobbar med systematiska uppföljningar av alla mått och resultat, kollegialt lärande, systematisk kompetensutveckling av personal och med en förebyggande elevhälsa. Vi tar in nya metoder och ny forskning i alla våra verksamheter. Vi jobbar med värdegrund och med den lärande och innovativa organisationen i hela verksamheten

och har idéer på hur vi ska bli ännu bättre. Bildningsverksamheten kännetecknas av en positiv kultur och tydlig värderiktning.

6.3 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

6.3.1 Kund/medborgare

6.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

Mått	Utfall	Målvärde
  Nöjda vårdnadshavare skola/förskola (enkät)	88%	85%

Utfallet för måttet är från läsåret 2014/2015.

Analys

Vi har strukturerat om årshjulet i Stratsys så att redovisningen av skolinspektionens föräldraenkät kommer att analyseras under området delaktighet och inflytande innan årsskiftet.

Slutsats

Nya undersökningar ska göras. Skolinspektionen kommer att besöka verksamheten under hösten. Analys av skolinspektionens arbete kommer att göras efter detta. Vi vill även se över våra mätningar och antalet mätningar som görs. Vi märker att det är svårt att motivera till att svara vilket leder till att det lätt blir kvantitet och inte kvalitet i de svar som kommer in.

6.3.1.1.1 Kunder, medborgare och besökare möts av kulturella, idrottsliga och kreativa aktiviteter samt en aktiv turismverksamhet

Mått	Utfall	Målvärde
  Antal besökare på onsdagar i kulturhuset per år	1 641	1 500
  Andel föreningar som är nöjda med samarbetet med kommunen		

Utfallet är från 2015.

Analys

Kultur

Kulturhuset har haft många besökare på onsdagar under året. Verksamheten har följande mått:

Antal besökare på onsdagar i kulturhuset per år

I halvårsskiftet har kulturhuset haft 1151 besökare. Antalet besökare har ökat succesivt under året och i dagsläget kommer ett 60-tal besökare till kulturhuset varje onsdag. Varför ser det ut som det gör? Konceptet har pågått i tre år och deltagarantalet har gradvis ökat. Vi tror att det tar flera år att arbeta in ett nytt koncept. Verksamheten är nöjd med det besökantal som kulturhuset har i dagsläget.

Besöksnäring

Besöksnäringstrategin med tillhörande aktivitetsplan är genomförd under sommaren. Det är dock för tidigt att analysera insatserna ännu. Detta kommer att ske under hösten. Enheten arbetar med flera mått:

Antal gästnätter (kommer att mätas efter den 31 augusti)

Antal besökare på hemsidan (kommer att mätas efter den 31 augusti)

Analys kommer att göras när de aktuella måtten är på plats efter den 31 augusti.

Under sommarhalvåret har fyra turistvärdinnor (feriepraktikanter) varit verksamma under två veckors tid vid Tre Älgar och Viggen. Utvärderingen visar att vi ska satsa på att ha mer fokus på Viggen under nästa år då de fick förhållandevis få frågor på Tre Älgar. Den sammanfattade upplevelsen är att besökarna har varit positiva över att möta en guide och inte bara en informationstavla vid respektive info-point.

Föreningslivet

I tidigare verksamhetsplaner har verksamheten haft måttet att antalet föreningar i Grästorpska öka. Detta mått togs bort efter diskussion på bildningsutskottet och ersattes av följande mått:

Andel föreningar som är nöjda med samarbetet med kommunen

Det här måttet kommer att finnas med i verksamhetsplanen från och med 2017. Verksamheten kommer göra en enkätundersökning under hösten för att mäta andelen nöjda föreningar.

Bibliotek

Biblioteksplanen är inte antagen ännu men så fort den blir det av kommunstyrelsen så kommer verksamheten att arbeta fram en aktivitetsplan. Vi har i dagsläget inga mått i verksamhetsplanen gällande biblioteksverksamheten. Detta kommer dock att komma i Verksamhetsplanen för 2017. I enhetens egen plan finns följande tre mått:

Antal tillfällen för bibliotekets litterära stimulans för barn och unga (bittills har vi haft 13 tillfällen, tänkt målvärde 20)

Antal besökare vid biblioteket, både virtuella och fysiska (bittills 46 258, målvärde 47 000)

Antalet utlånade medier (mäts på årsbasis genom statistik från bibliotekssystemet)

Biblioteket ligger i fas i gjorda mätningar och kommer med största sannolikhet att nå uppsatta målvärden innan årsskiftet. Analysen visar att antalet besökare och utlånade medier ligger på samma nivå som förra året. Över tid har vi sett att antal besökare har minskat. En av anledningarna till detta är att allt fler använder digitala tjänster av olika slag. Efterfrågan på bibliotekets tjänster minskar gradvis. Ett sätt att möta invånarna på nya arenor är pop-up-bibliotek. I år har biblioteket arrangerat tio pop-up-bibliotek på torget, på Moveit och Lithells cup.

Ungdomsverksamheten

Ungdomsverksamheten har haft öppet två dagar i veckan under våren. Verksamheten har som målsättning att utöka öppettiderna för att kunna skapa ännu fler aktiviteter riktade till ungdomarna. En lyckad satsning under våren har varit en tjejkväll. Enheten kommer att sätta upp ett mått för 2017. Måttet kommer att finnas med i bildningsverksamhetens verksamhetsplan 2017. En undersökning av ungdomarnas nöjdhet med verksamheten kommer att genomföras under hösten. Under hösten kommer två workshops att genomföras med syfte att arbeta fram ett lokalprogram. Lokalprogrammet kommer sedan att ligga till grund inför en eventuell byggnation av en ungdomsgård.

Musikskolan

Musikskolan har i dagsläget cirka 140 elever. Verksamheten har nyligen skickat in en ansökan till kulturrådet med förhoppning om att kunna utveckla Grästorps musikskola till en kulturskola. Om ansökan går igenom så kommer eleverna kunna erbjudas dans, teater, bild

samt spelutveckling och programmering. Grästorps har i dagsläget ett mycket rikt föreningsliv. Syftet med ansökan är att bredda fritids- och kulturutbudet för Grästorps ungdomar. En förhoppning är också att kunna locka fler killar till verksamheten, då 65 procent av eleverna i dagsläget är tjejer.

Slutsats

Fortsättningsvis behöver verksamheten utveckla fler mått i verksamhetsplanen för 2017. Detta för att få en tydligare koppling mellan enhetens och verksamhetens mått. Det systematiska kvalitetsarbetet behöver utvecklas med mer analys och diskussion.

Verksamheten står inför att ta fram ett lokalprogram och eventuellt bygga en ny ungdomsgård med tillhörande aktivitetspark. Tanken är också att öppettiderna på ungdomsgården gradvis ska öka. Fler pop-up-bibliotek planeras, nöjdheten bland föreningarna mäts och besöksnäringstrategin utvärderas.

6.3.2 Verksamhet

6.3.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Analys

Vi har genomfört en mindfulnessutbildning under våren. Sammanlagt 22 medarbetare gick utbildningen. Utvärderingarna har visat att deltagarna har varit positiva och upplever att de har haft nytta av utbildningen både i arbetet och privatlivet.

Vi hade också som tanke att genomföra PRIO i hela verksamheten under våren 2016. Detta arbete har dock försenats till hösten 2017 på grund av personalbrist.

Slutsats

Vi håller på och konstruerar nya mått i verksamhetsplanen 2017 kring det förebyggande hälsoarbetet. Samordnarna för Team Agera, elevhälsa, familjecentral och tidiga insatser har fått uppdraget att ta fram nya mått och aktiviteter. Ett folkhälsoråd kommer att skapas i bildningsverksamheten tillsammans med folkhälsoplaneraren och samordnarna. Syfte med gruppen är att deltagarna tillsammans ska kunna planera aktiviteter och utvärdera mått.

Vi kommer att skatta hela verksamheten med modellen PRIO under hösten och våren. Syftet med skattning och kartläggning är att kartlägga arbetsmiljö, se över vår inre arbetsorganisation samt att utveckla den lärande organisationen. Metoden stämmer väl överens med visionen. Målsättningen är också att kartläggningen ska visa vilka åtgärder verksamheten behöver göra för att minska stress och arbetsbelastning och för att öka frisknärvaron.

Vi håller på och planerar en uppföljningsutbildning av mindfulness med fokus på mindfulness i barngrupp och klassrum.

6.3.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

6.3.2.2.1 Barn och elever möts av en utmanande pedagogisk miljö med trygghet och lust att lära

Mått	Utfall	Målvärde
  Elevens syn på skolan och undervisningen i åk5 (KKiK)	97%	90%

Mått	Utfall	Målvärde
  Elevens syn på skolan och undervisningen i åk8 (KKiK)	87%	85%

Utfallet för nedersta måttet är från 2015.

Analys

Elevens syn på skolan och undervisningen i åk 5

Elevens syn på skolan och undervisningen i åk 8

Vi tror att vi lyckats så väl tack vare vår förebyggande elevhälsa, som inneburit att elever med svårigheter upptäckts i ett tidigt skede och fått snabba insatser av speciallärare i varje arbetslag. Vi har en skolor där alla elever blir sedda. God kompetensutveckling för personalen, lyckade rekryteringar och närvarande personal och skolledning tror vi också har bidragit till de goda resultaten. En annan framgångsfaktor är snabba insatser när det händer saker. Verksamheten har också tagit in nya metoder och ny forskning för att utveckla arbetsätt kring såväl trivsel som skolresultat.

Slutsats

Vi är nöjda med årets siffror och tänker att nästa steg är att hålla i och hålla ut. Att introducera ny personal i redan framarbetade rutiner och att bibehålla det goda klimat och de goda studieresultat vi har.

6.3.2.2 Alla elever når målen i samtliga ämnen och stimuleras till toppresultat

Mått	Utfall	Målvärde
  Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet	92,6%	100%
  Meritvärde åk 9	234	225
  Resultat nationella prov åk3, svenska	78%	100%
  Resultat nationella prov åk3, matematik	35%	100%
  Resultat nationella prov åk 6	100%	95%

Utfallet för nedersta måttet är från 2015.

Analys

Fritidshemmet

På fritidshemmen i Grästorps kommer fokus under läsåret ligga på att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet inom fritidshemmets uppdrag.

I mars och april har fritidshemmets personal använt sig av BRUK/fritidshemmet för att kartlägga och föra dialog om fritidshemmets kvalitet. Den samlade bilden som kriterierna analyserades på kvalitetsdagen den 13 juni. Specialpedagog och pedagogista kommer att arbeta vidare med att fördjupa processen och handleda kring det systematiska kvalitetsarbetet. Detta kommer att ske under 2016/2017.

Fritidshemmets förtydligande i läroplanen och ämnet i praktisk/kreativ undervisning ska utvecklas.

Förskolan

Det systematiska kvalitetsarbetet på förskolorna har av olika anledningar inte kommit så långt som önskat. Det har varit stor personalomsättning/rotation och chefsbyte, som bland annat gjort att man tappat tråden vid ett flertal tillfällen. Den pedagogiska dokumentat-

ionen kopplat till forskning, mål, läroplan och barns/personals reflektioner behöver utvecklas.

För att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet har flera åtgärder vidtagits, bland annat har det anställts ytterligare en verksamhetsutvecklare som kommer att vara delaktig i varje gruppreflektion och hålla i det kollegiala lärandet/dialoger tillsammans med personalen. Fokus kommer att vara på pedagogisk dokumentation, vetenskaplig grund, beprövad erfarenhet, reflektioner och metareflektioner. All personal kommer dessutom att läsa och reflektera över samma böcker kommande läsår för att skapa en gemensam grund och få till sig forskning.

Eftersom det systematiska kvalitetsarbetet ännu inte fått önskad effekt kommer arbetet med detta att vara ett fortsatt prioriterat område under 2016/2017.

Förskoleklassen

Förskoleklassen ska utveckla sin pedagogisk planering (PP) och uppföljning av verksamhetsutveckling i förhållande till elevernas utveckling.

Grundskolan

Resultat nationella mål svenska åk 3

Resultat nationella mål matematik åk 3

I juni 2016 genomförde alla lärare på f-3 (Lunnevi/Backen) en gemensam analys och ställde olika hypoteser kring resultatet på nationella prov. Orsakerna kan ses ur ett elevperspektiv och ur ett undervisningsperspektiv. Eleverna som har behov av stöd i matematikämnet måste få det och uppföljning av elevers kunskapsutveckling för att alla ska få "rätt" undervisning. Lärarna behöver utveckla sin och arbetslagens bedömning och pedagogisk planering så att alla elever får rätt till en bra undervisning.

NP resultat på Lunneviskolan kan härledas både till ovan nämnda, men också att elevgruppen haft stora behov av socio-emotionellt stöd. Organisationen med fler lärare som undervisade alla elever har heller inte upplevts gynna de eleverna. Detta då det varit många vuxenrelationer och förhållningssättet därmed blivit olika.

Förbättrad uppföljning och insatser för elever samt utveckling av undervisningen kommer att göras.

Matematiklyftet genomförs läsåret 2016/2017 för lärare i åk 1-3 som en insats att stärka matematikundervisningen.

Organisationer får inte bli statiska och självklara utan måste ses ur ett elev- och grupperperspektiv.

Andel behöriga elever till något nationellt program på gymnasiet

Läsåret 2015/16 hade vi 62 elever och 92,6 procent av dem var behöriga till yrkesgymnasium. Förra året låg rikssnittet på 85,6 procent. Grästorps ligger alltså högt jämfört med rikssnittet. Vi tror att vi lyckats så väl tack vare vår förebyggande elevhälsa som inneburit att elever med svårigheter upptäckts i ett tidigt skede och fått snabba insatser av speciallärare i varje arbetslag. Vi har en skola där alla elever blir sedda. God kompetensutveckling för personalen, lyckade rekryteringar och närvarande personal och skolledning tror vi också har bidragit till de goda resultaten.

Meritvärde åk 9

Från och med vårterminen 2015 räknas 17 ämnen med i meritvärdet i rikssnittet. I Grästorps låg meritvärdet läsåret 2015/2016 på 234 och läsåret 2014/2015 låg meritvärdet på 219. I Grästorps räknade vi med 17 ämnen även föregående läsår. Meritvärdet har alltså höjts sedan föregående år.

Resultat nationella prov i åk 6

Antal elever med provbetyg A-E var läsåret 2014/2015 100 procent och även läsåret 2015/2016 hade 100 procent av eleverna provbetyg A-E.

Vad är orsaken till att det ser ut som det gör? Vi har jobbat systematiskt med kompetensutveckling och insatser för att utveckla undervisning och bemötande. Vi har lyckats rekrytera bra personal med hög kompetens och vi har i dagsläget en förhållandevis god resursfördelning till skolan. Vi ser en tydlig kulturförändring med ett tydligt fokus på ett styrkebaserat och systemiskt förhållningssätt. Det syns på alla nivåer i verksamheten.

Gymnasium

Under förra läsåret organiserades utbildning i svenska i en förberedelsegrupp och på Språkintroduktion (gymnasium). Eleverna har även haft viss idrott, hemkunskap, musik och samhällskunskap. God man och elev har fått utvecklingssamtal med sina lärare om det funnits önskemål om det. Studie- och yrkesvägledare och lärare har deltagit på möte där goda män samlas. Information om skolan har getts.

Regelbundna elevhälsomöten har genomförts med elevhälsan. Studie- och yrkesvägledare och rektor har varit på språkintroduktion och informerat om deras utbildning.

Elever på språkintroduktion erbjuds nio ämnen. Svenska som andraspråk, matematik, samhällskunskap, religion, hemkunskap, idrott, slöjd, kemi och biologi. Detta ger en chans att få behörighet till vissa nationella program på gymnasiet.

Slutsats

Nästa steg för att utveckla verksamheten är att fortsätta att utveckla det systematiska kvalitetsarbetet med mer analys samt metoder för utvärdering. Nästa steg är också att fortsätta arbeta med att skapa en organisation utifrån värdskap samt den lärande och innovativa organisationen. Verksamheten planerar att göra detta genom att fortsätta utveckla kollegiala samtal samt aktionsforskning. Aktionsforskning handlar om att provtänka, pröva och utvärdera tillsammans, det vill säga en insats för att jobba vidare med att utveckla den innovativa organisationen. Verksamheten har inför läsåret 2016/2017 organiserat om för att skapa en effektivare organisation och för att dela på rollerna i utvecklingsarbetet.

Fokusområden under läsåret 2016/2017 kommer att vara att skapa och stärka kollegialt lärande, aktionsforskning, utveckla ledarskap, systematik och kontinuitet samt metoder för att kunna utveckla det vardagliga arbetet.

6.3.3 Personal

6.3.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

Mått	Utfall	Målvärde
  Nöjd medarbetarindex (NMI)	69	70

Utfallet är från 2013.

Analys

Verksamheten har jobbat med en strategi under hela 2015/2016. Dock så är ingen utvärdering av denna gjord än. Hela bildningsverksamheten har haft det lättare att rekrytera under vårterminen. Det tror vi beror på att vi har ett gott rykte, är inne i en positiv trend, att vi börjar få en tydlig värderiktning och positiv kultur.

Vi har satsat mycket på fortbildning under hela 2016. All personal går igenom en utbildning tillsammans med Frivolten AB i systemiska och styrkebaserade metoder. Vi tror att det är viktigt både med fortbildning och med kollegialt lärande.

Slutsats

Vi vill vara en attraktiv arbetsgivare dit kompetenta medarbetare söker sig. Vi kommer att utvärdera strategin och vidta nya insatser för att stärka vårt varumärke ännu mer. Vi har just skapat en ny facebookgrupp och har som idé att bli mer synliga i sociala medier på olika sätt. Att digitalisera personalutbildningar, personalintroduktion, strategier och rutiner är också ett sätt att göra det enkelt för våra nyanställda. Viktigt att även ta hand om de medarbetare som vi redan har i verksamheten.

6.3.4 Ekonomi

6.3.4.1 *Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser*

Analys

Vi har omorganiserat under våren 2016 för att skapa en effektivare organisation. Nya enheter har skapats som harmoniserar med tilltänkt ombyggnation av Lunnevi och Backen. Det administrativa stödet har setts över under våren. Även leasingavtalen kring datorer är räknade på för att säkerställa att vi använder våra resurser effektivt.

Slutsats

Vi kommer att anlita företaget Optiplan för att göra en genomlysning av våra skolskjutsavtal för att vara säkra på att vi har rätt kriterier i nästa upphandling. Syftet är också att se över hur effektiv organisationen är gällande exempelvis antal barn per buss.

Vi kommer att se över särskolan under nästa år för att eventuellt "ta hem" elever som i dagsläget går i andra kommuner. Detta är en effektivisering men framförallt en förändring med stora mänskliga värden. Vi strävar efter en skola där alla barn är välkomna, möts och utvecklas, på samma arena.

Nästa steg är också att se över alla avtal med digitala aktörer. Vi har i dagsläget flera avtal med produkter som inte används i den utsträckning som är tänkt.

6.3.4.2 *Hålla budget*

Mått	Utfall	Målvärde
  Budgetavvikelse	Ja	

Analys

Bildningsverksamheten kommer att hålla budget 2016. Situationen kring budgeten har dock varit både komplex och rörig. Komplex på så sätt att 10-12 miljoner består av statsbidrag på olika sätt. Några av statsbidragen är permanentade, några är osäkra och några har varit säkra och sedan blivit osäkra. Detta gör att vi i dagsläget har mer personal än vad vi brukar ha och har ram till. Personalen finansieras av statsbidragen men risken finns att en stor del av dessa försvinner under 2016. Budgeten har också varit rörig på så vis att verksamheten har bytt ekonom vid tre tillfällen under 2015-2016. Det gör att en del budgetuppföljningar har släpat efter och budgetarbetet har försenats. Då verksamheten har haft god ekonomi under hela 2016 så känns det hela ändå under kontroll.

Slutsats

Årets budget kommer att hålla. Nästa års budget kommer bli en utmaning av flera skäl. Ett

skäl är osäkerheten kring flyktingsituationen. En annan aspekt är lärarlöner som ökar succesivt i alla verksamheter. En tredje aspekt är gymnasiekostnaderna som ökar succesivt för varje år. En fjärde aspekt är att verksamheten har fått in 30 nya barn, vilket är roligt men det medför också ökade kostnader.

6.4 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

	Kvalitetsgarantin uppfylls
	Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
	Minst två gånger per termin får vårdnadshavare information om sitt barns utveckling (föräldraenkät)
	Garanterad förskoleplats inom fjorton dagar
	Skola, förskola och fritids präglas av trygga miljöer där kränkningar och mobbning aktivt motverkas
	Skola, förskola och fritids präglas av trygga miljöer där kränkningar och mobbning aktivt motverkas (Andel likabehandlingsärenden där elever och föräldrar känner att de fått hjälp med situationen)
	Kulturhuset skapar förutsättningar för kreativt lärande och kulturella möten (Bedömning)
	Näringsriktiga skolmåltider

Garanterad förskoleplats inom fjorton dagar

I dagsläget klarar verksamheten kvalitetsgarantin vilket hänger ihop med att det är höst och att det fortfarande finns platser kvar. Verksamheten föreslår dock att kvalitetsgarantin ändras till fyra veckor från och med nästa år då två veckor är svårt att hålla under hela året.

7 Social verksamhet

7.1 Resultat och måluppfyllelse

Verksamheten redovisar ett överskott på årsbasis bland annat på grund av intäkter från Migrationsverket samt att verksamheten har ett bra resursutnyttjande. Det finns dock vissa orostecken i form av att Försäkringskassan beslutat att dra in assistansersättning i ett ärende. Beslutet är överklagat och har inte formellt avgjorts i domstol.

Verksamheten visar i flera mätningar från 2015 på nöjda kunder, resultaten från 2016 års mätning kommer att redovisas i tertial tre. Verksamheten jobbar intensivt med att ta fram underlag för egna mätningar där nationella mått saknas.

7.2 Grunduppdrag och vision

Social verksamhet arbetar bland annat med att stödja barn och föräldrar med olika svårigheter och dessutom ge omsorg till funktionsnedsatta och äldre. En viktig del i arbetet kring barn är samverkan med skolan och andra berörda verksamheter. Insatser som gör det möjligt att erbjuda stöd och hjälp i ett tidigt skede är en viktig faktor. För att kunna möta framtidens nya krav och behov används ny teknik och nya boendeformer skapas. Det ger förutsättningar för jämlikhet i levnadsvillkor för äldre, samt för personer med funktionshinder.

7.3 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

7.3.1 Kund/medborgare

7.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

Mått	Utfall	Målvärde
  Andelen som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med sitt särskilda boende (öppna jämförelser)	94%	83%
  Andelen som sammantaget är mycket eller ganska nöjda med hemtjänsten (öppna jämförelser)	80%	91%
  Andelen nöjda brukare inom bostad med särskild service LSS (egen mätning picto stat)	84,62	75
  Andelen nöjda brukare inom daglig verksamhet LSS (egen mätning picto stat)	84,62	80
  Andelen nöjda brukare med personlig assistans LSS (egen mätning)		80%
  Andelen nöjda kunder (IFO) - ekonomiskt bistånd (egen mätning)		80%

Analys

För måtten *Nöjda brukare med särskilt boende (SÄBO)* och *Nöjda brukare med hemtjänst*, gjordes en nationell mätning under 2015 via Socialstyrelsen och Statistiska centralbyrån. Resultatet

presenterades i Socialstyrelsens Öppna jämförelser. Resultatet för nöjda brukare med särskilt boende (SÄBO) visade grönt värde och hemtjänst fick rött värde. Enligt Öppna jämförelser gällde gult värde de 50 procent av kommunerna som låg mitt emellan de 25 procent som hade bäst värde (grönt) och de 25 procent med sämst värde (rött). Inom SÄBO har man under lång tid arbetat målmedvetet med fokus på kunden, vilket påverkat resultaten. Inom hemtjänsten startades detta arbete relativt nyligen och fokus har varit kontinuitet. De nya resultaten av de nationella mätningarna för 2016 kommer att presenteras under oktober månad 2016.

Inom området *bostad med särskild service* (LSS) redovisas ett mått för 2015 (grönt värde) och denna mätning görs vartannat år, nästa mätning blir 2017. Ingen av frågorna svarar direkt på måttet "nöjda brukare". Därför baseras resultatet sig på svaren på följande frågor:

Hur känner du dig när du är hemma? Glad – 84,62 procent

Vet personalen vad du behöver hjälp med? Ja – 84,62 procent

Målvärdet bygger på ett samlat värde på de båda frågorna i den gemensamma enkäten för hela Skaraborg (72,31 procent och 72,45 procent) Avseende *daglig verksamhet* redovisas resultat hämtat från en egen genomförd undersökning hösten 2014.

Nästa undersökning är planerad i oktober/november 2016 och redovisas i december 2016. Inom LSS-verksamheten har man under lång tid arbetat med brukarfokus och goda levnadsvillkor enligt LSS-lagstiftningen. Detta bedöms ha påverkat resultaten positivt.

Verksamheten har länge sökt efter nationell statistik kring "*nöjda brukare med personlig assistans*". Detta finns tyvärr inte att tillgå, och verksamheten har därför valt att skapa en egen enkät avseende aktuell målgrupp. Mätningen kommer att genomföras och redovisas under senhösten 2016. Statistiken kommer att bli en bra fingervisning om vad kunderna/brukarna anser om kommunens som assistanssamordnare.

Myndighetsenheten har skapat en enkät kring *kundnöjdhet – ekonomiskt bistånd* (till exempel bemötande och tillgänglighet) Mätningen sker efter halvårsskiftet 2016. Resultatet redovisas i årsredovisningen 2016.

Slutsats

Verksamheten arbetar kontinuerligt med förbättringar. Syftet är att öka kundnöjdheten med målet att tillhöra de 25 procent bästa i Sverige till en rimlig kostnad inom både äldreomsorg och funktionshinder. Hemtjänstenheten inledde ett stort kvalitetsarbete under 2015 med en tydlig handlingsplan. På sikt kommer arbetet att påverka kundnöjdheten men det beräknas ta ytterligare cirka två år innan man kommit i mål. Här kommer självklart dialogen med kunderna, brukarna och medarbetarna att vara en viktig del.

7.3.1.1.1 Kvalitetssäkring utifrån insats och patientsäkerhet

	Mått	Utfall	Målvärde
	Antal godkända genomförandeplaner (intern uppföljning)	5	12
	Andel SoL-utredningar som genomförts med stöd av ÄBIC		30%

Analys

Resultatet avseende antal *godkända genomförandeplaner* har inte varit tillfredsställande i tidigare mätningar men att man börjar se förbättringar inom vissa delar. Verksamheten ställer stora krav på hur planen skall se ut för att räknas som godkänd vilket sannolikt också påverkar resultatet.

Mätningar kring ÄBIC utredningar (Äldres Behov i Centrum) görs årsvis och måttet är helt

nytt för år 2016, resultat redovisas i årsrapport.

Slutsats

Inom främst hemtjänsten men även Åsevi kommer det att genomföras *utbildningsinsatser* under senhösten kring social dokumentation, detta som en väg till att förbättra resultatet kring genomförandeplaner. Om inte medarbetarna ser nyttan av dokumentationen kommer det ständigt att vara ett utvecklingsområde. Verksamheten kommer även att utveckla uppföljningen av planerna för en bättre kvalitet och feedback. Verksamhetens ambition är att man i tertiäl tre kommer att påvisa förbättrade resultat (grönt värde).

Äldre personer ska få hjälp och stöd utifrån sina individuella behov, inte utifrån utbudet av existerande insatser. För att beskriva individens behov och mål behövs ett gemensamt språk och ett systematiskt arbetssätt. Socialstyrelsen har därför tagit fram *Äldres behov i centrum*. ÄBIC är ett behovsriktat och systematiskt arbetssätt med strukturerad dokumentation av behov, mål och resultat i handläggningen, genomförandet och uppföljningen av vård och omsorg av äldre. ÄBIC har vidareutvecklats till IBIC

Socialstyrelsen har vidareutvecklat ÄBIC till att även omfatta vuxna med funktionsnedsättning för att få stöd i det dagliga livet (SoL, LSS) och för att beskriva anhörigas behov och situation. Det vidareutvecklade arbetssättet heter Individens behov i centrum (IBIC).

Verksamheten inväntar den skarpa versionen av ÄBIC myndighetsdel/ utförardel hösten 2016 (september) av Magna Cura Pulsen. Hösten 2016 genomförs olika testutredningar i en pilotversion av Magna Cura ÄBIC.

7.3.2 Verksamhet

7.3.2.1 Det förebyggande hälsoarbetet prioriteras och genomsyrar all verksamhet

Analys

En god hälsa är det som de flesta sätter högst när de får frågan om vad som är viktigast här i livet. Det krävs riktade insatser så att alla nås av hälsoarbetet för att på så vis verka för en jämlik hälsa. Forskningen visar att ju tidigare individen får stöd desto bättre förutsättningar finns att klara uppväxten. Med anledning av detta planeras för start av en familjecentral i samverkan med primärvård, skola och Team Agera.

Den demografiska utvecklingen visar att antalet äldre ökar och man lever längre, vilket påverkar framtida vårdbehov. Det förebyggande hälsoarbetet riktat till äldre är ett prioriterat område, det är av avgörande betydelse för att såväl äldres livskvalitet som att det minskar behovet av vårdinsatser.

Slutsats

Syftet med familjecentralen är att kunna nå föräldrar och barn med stöd i ett tidigt skede. Detta i samverkan med Team Agera och övriga aktörer. En arkitekt är anlitad för att utforma lokalen på bästa sätt, både utifrån en familjecentral, men även täcka behovet av ett seniorcenter. Visionen är att ha en gemensam plattform för flera åldersgrupper. Ytterligare ett syfte är att samutnyttja lokalerna.

7.3.2.1.1 Utveckla hälsoperspektivet för äldre

Mått	Utfall	Målvärde
 Brukarbedömning hemtjänst äldreomsorg - gott hälsotillstånd, andel (%)	24%	30%

Analys

Resultatet med rött värde avser mätningen år 2015 och antal personer i åldrarna 65 år och äldre som bedömt att deras allmänna hälsotillstånd är mycket eller ganska gott, dividerat med samtliga personer i åldrarna 65 år och äldre i ordinärt boende med hemtjänst, som besvarat undersökningen av äldres uppfattning. Noterbart är att andelen kvinnor som skattat sitt hälsotillstånd som mycket eller ganska gott, är betydligt lägre än för männen.

I Grästorps finns det många aktiva seniorer som är delaktiga i många föreningar. Vi vet att detta påverkar hälsan positivt och i en förlängning borde detta också visas i denna typ av mätning. Frågan är dock om det finns ett mörkertal av seniorer som inte är lika aktiva på olika sätt och att dessa har generellt ett sämre hälsotillstånd. Resultat från årets undersökning kommer i oktober 2016 och redovisas i tertial tre, det vill säga årsrapporten.

Slutsats

Verksamheten kommer att fokusera på att även göra egna mätningar utifrån hälsoperspektivet för äldre. Detta också för att utvärdera om man är på rätt väg kring det stöd som finns i dag kring anhöriga, dagverksamhet och volontärverksamhet. Dessa mätningar bör fokusera extra på kvinnors hälsa.

7.3.2.2 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

7.3.2.2.1 Förbättra barns och ungas uppväxtvillkor i kommunen

Mått	Utfall	Målvärde
 Andel gemensamma "fokusplaner" mellan socialtjänst och förskola/skola	50%	50%

Analys

Arbetet med fokusplaner fortsätter enligt plan. Däremot har antalet gemensamma ärenden minskat betydligt. Orsaken till detta bedöms bero på samverkan med Team Agera som fångar upp många barn i riskzonen.

Slutsats

Verksamheten behöver fortsatt följa utveckling av antal ärenden mellan Team Agera och Socialtjänsten. Detta handlar både om hur resurserna skall fördelas och vilka effekter som insatserna får för den enskilde,

7.3.2.3 En attraktiv kommun och ökat bostadsbyggande

Analys

I juni månad 2016 flyttade kommunen in i det nyrenoverade Åsevi, som består av särskilda boenden, korttidsboende, trygghetslägenheter, samt lokaler för funktionshinderområdet. Invigning av lokalerna kommer att ske i september månad. Projekteringen har pågått i flera år för att kunna tillgodose kommunens behov av ändamålsenliga lokaler. Detta har gjorts i samverkan mellan kommunen och Riksbyggen via en kooperativ bostadsrättsförening, Trygga Hem i Grästorps.

Slutsats

Utifrån de prognoser som finns kring framtida behov av seniorboenden kan man se att en ökning av bostäder behövs för denna grupp. Då det finns flera olika byggintressenter så be-

vakar kommunen intensivt denna fråga för att kunna möta kommande framtida behov. An-
tingen via egen byggnation/ Trygga hem eller via privata alternativ.

7.3.3 Personal

7.3.3.1 Grästorps kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	 Nöjd medarbetarindex (NMI)	69	70
→	 Andel personal som har önskad sysselsättningsgrad NMI	62%	90%
—	 Andel medarbetare som har haft tid för reflektion i arbetet		50%
↘	 Antal personer som fått praktik i social verksamhet som en arbetsmarknadsåtgärd under året	8	6
→	 Andel nöjda praktikanter/studenten under året	100%	95%

Analys

Nöjd medarbetar-index (NMI) år 2010 visade att verksamhetens lägsta resultat fanns inom områdena organisationsklimat och ledarskap. Ledningsgruppen arbetade aktivt med dessa områden under flera år. Ett kvitto på insatserna var NMI-resultatet för 2013 som visade en kraftig förbättring, jämfört med mätningen 2010. Höga resultat redovisades inom flera enheter, men även låga resultat där hemtjänsten fick lägst värden. Det fanns förklarliga skäl till hemtjänstens resultat, eftersom de gått igenom en stor förändringsprocess som väckte starka reaktioner.

Andelen personal som har *önskad sysselsättningsgrad*. Måttet är nytt i verksamhetsplanen 2016 men statistik finns från medarbetarundersökningen år 2013. Frågan som ställdes då var: *Vilken sysselsättningsgrad skulle du VILJA ha i din grundanställning?* 62 procent svarade då *samma som idag* = det vill säga ha önskad sysselsättningsgrad.

Andelen medarbetare som har haft *tid för reflektion i arbetet*. Även detta mått är nytt 2016, och en aktuell enkät för mätning kommer att skickas ut efter sommaren 2016 och redovisas i tertial tre. Det är också viktigt att tydliggöra vad som menas med reflektion – där kan in-
nebörden skilja sig mycket åt mellan olika personer.

Personer som fått *praktik som en arbetsmarknadsåtgärd* har överträffat målvärdet vilket är oerhört positivt. Det finns en mycket positiv inställning inom verksamheten till att ta emot praktikanter. En av de bidragande orsakerna är bra kommunikation mellan AME/AF och social verksamhet, som alla försöker jobba för kreativa och bra lösningar.

Verksamhetens mätning av *nöjda praktikanter* visade ett mycket positivt resultat för tertial två 2016. De praktikanter och studenter som arbetade inom social verksamhet kände sig väl omhändertagna med ett gott bemötande och bra innehåll. År 2016 har hittills varit ett händelserikt år med flera utmaningar, bland annat inom integration och ensamkommande barn. På väldigt kort tid etablerades en organisation under föregående år och rekrytering av personal inleddes. Man lyckades att hantera utmaningarna på ett otroligt bra sätt.

Slutsats

NMI 2013 analyserades av ledningsgrupp och personal under år 2014. Handlingsplaner utifrån aktuella förbättringsområden arbetades fram gemensamt och ska följas upp kontinuerligt. Under våren och hösten 2015 gav alla enheter information till social verksamhets utskott utifrån NMI. De visade vilka styrkor och utvecklingsmöjligheter som finns. Innevarande år ska olika aktiviteter genomföras och en ny NMI mätning genomförs i november

2016 vilket redovisas under våren 2017.

Angående *ökad sysselsättningsgrad* så är ambitionen för arbetsgivaren att medarbetare skall kunna erbjudas önskad sysselsättningsgrad och en ny mätning kring detta görs i november 2016. Hösten 2016 kommer även ett pilotprojekt inom personlig assistans avseende ökad sysselsättningsgrad att planeras. Utifrån detta projekt, som planeras att starta 2017, ska sedan lärdomar dras.

Tid för reflektion i arbetet är oerhört viktig. Människor ska inte behöva bli sjuka på grund av en ohälsosam arbetsbelastning på jobbet. De nya föreskrifterna om organisatorisk och social arbetsmiljö (AFS 2015:4) som började gälla i mars 2016 reglerar kunskapskrav, mål, arbetsbelastning, arbetstid med mera. Föreskrifterna är anpassade till dagens arbetsliv och förtydligar vad arbetsgivare och arbetstagare ska göra inom ramen för det systematiska arbetsmiljöarbetet som alla arbetsgivare har ansvar för. Utifrån den enkät som ska genomföras så får man också ett svar kring hur arbetsmiljön ser ut inom de olika enheterna, om det till exempel finns förutsättningar till kreativitet och delaktighet.

Utifrån studenters och praktikanter aktuella resultat behöver deras kompetens förvaltas på bästa sätt för att få tillbaka dem som framtida kollegor.

7.3.4 Ekonomi

7.3.4.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

	Mått	Utfall	Målvärde
↗	◆ Kostnad särskilt boende äldreomsorg, kr/brukare (VKV)	863 105	865 000
↘	◆ Kostnad hemtjänsten äldreomsorg kr/ brukare relativt rikssnittet (VKV)	264 398	270 000
↗	● Kostnad individ- och familjeomsorg relativt rikssnittet, kr/inv (VKV)	2 586	4 316
↗	◆ Kostnad äldreomsorg relativt rikssnittet, kr/inv 65+ år (VKV)	60 254	62 500
↗	◆ Kostnad insatser för personer med funktionsnedsättning (LSS) totalt exklusive ersättning från Försäkringskassan relativt rikssnittet, kr per invånare 064 år (VKV)	8 183	7 756

Analys

Kostnaderna för *särskilt boende äldreomsorg* för år 2015 har ökat jämfört med föregående år. Statistiken bygger på ett månadsnitt under året av antal individer. Förklaringen till kostnadsökningen är att kommunens äldreboende förlorat många av sina brukare via dödsfall på kort tid (2015). Personalstyrkans storlek var dock oförändrad, med anledning av brukare/kunder med speciella behov motsvarande tidsperiod. Vid dessa förutsättningar med samma personalstyrka och färre antal brukare/kunder under en längre tid blir effekten att kostnaden per plats ökade. Kostnaden för 2015 är dock fortfarande inom "gult", det vill säga medel relativt rikssnittet.

Kostnaderna för *hemtjänst äldreomsorg* fortsätter att sjunka jämfört med förra året. Kostnaderna ligger fortfarande på gul (medel) men börjar snart närma sig grön nivå, det vill säga de 25 procent bästa i riket. Enheten fortsätter att arbeta med sina kostnadsnivåerna och samtidigt kvaliteten.

Kostnaderna för *individ och familjeomsorg* relativt rikssnittet är på "grön nivå" kontra riket. Jämfört med föregående har enheten ökat något i kostnadsnivå bland annat på grund av placering på institution.

Kostnaderna för äldreomsorg har ökat avseende totalen kontra rikssnittet. Trots lägre kostnad inom hemtjänst så drar särskilda boendet upp kostnaden av tidigare nämnda förklaring (samma antal personal och färre boende/hyresgäster/årsbasis). Även om kostnaderna ökat så är totalresultatet inom gul nivå kontra riket.

Kostnaden 2015 avseende insatser för personer med *funktionsnedsättning* har ökat från föregående år, men på grund av ersättning från FK kompenseras detta. Verksamheten är också duktig på att planera personalens tider, vilket påverkar ekonomin. Ökade kostnader även på grund av flera med kommunal assistans.

Ovanstående mått redovisar endast kostnader och säger inget om verksamhetens kvalitet eller effektivitet.

Slutsats

Verksamheten arbetar kontinuerligt med kostnadssänkande åtgärder och bibehållen eller ökad kvalitet. Målsättningen för hela verksamheten är att befinna sig i *grönt värde* inom alla delar, det vill säga de 25 procent bästa i riket avseende kvalitet och resurser. En viktig del i arbetet är att definiera kvalitet och effektivitet. Kostnadmässigt kan verksamheten nu se att de åtgärder som genomfördes inom hemtjänsten 2013–2015 gett positiva ekonomiska resultat. Verksamheten har även en rimlig kostnad för äldreboendena under förutsättning att de är belagda. Det gäller att inte släppa taget utan hela tiden jobba med förbättringar för att uppnå målbilden.

För att behålla god kvalitet och hög kompetens i verksamheten krävs det att kommunen fokuserar på förbättring och kompetensutveckling. De kommande år ska verksamheten, både i samverkan och på eget initiativ, söka EU-medel som ytterligare ett sätt att finansiera planerna i den fortsatta förbättringsagendan.

7.3.4.2 Hålla budget

Mått	Utfall	Målvärde
→ ● Budgetavvikelse	Nej	

Analys

Ekonomisk uppföljning social verksamhet till och med juli månad redovisar en årsavvikelse på +1876 tkr främst beroende på intäkter från Migrationsverket, ensamkommande flyktingbarn. I verksamheterna beräknas HVB-kostnaderna överstiga budget med -923 tkr. Inom LSS har det tillkommit merkostnader i nytt beslut vilket beräknas överstiga budget med -1 500 tkr.

Slutsats

Verksamheten arbetar kontinuerligt med uppföljningar av såväl beslut och insatser som kostnader. Besluten och insatserna ligger i nivå med gällande rättspraxis.

7.4 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

●	Kvalitetsgarantin uppfylls
■	Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
	Vi garanterar att när du tackat ja till erbjudande om genomförandeplan görs denna tillsammans med dig inom 30 dagar. Planen följs upp minst var sjätte månad
	Vi garanterar att du vid kontakt med socialsekreterare erbjuds en besökstid inom tio arbetsdagar
	Vi garanterar att när du skickat in en komplett ansökan om försörjningsstöd får du ett skriftligt beslut skickat till dig senast inom sju arbetsdagar
	De individer inom äldreomsorgen som har en beslutad insats från hemtjänsten erbjuds en skydds rond i hemmet

Kvalitetsgarantin som erbjöd en *genomförandeplan* inom 30 dagar uppfylldes inte inom alla enheter. Från och med augusti 2016 kommer myndighetsenheten att följa upp kvalitetsgarantin så att genomförandeplaner finns i aktuella ärenden. Verksamheten beräknar att garantin uppfylls i november 2016. Kvalitetsgarantierna om *skydds rond i hemmet* kommer att starta under hösten 2016. Verksamheten beräknar att garantin uppfylls 2016–2017.

7.5 Världighetsgarantier

Världighetsgarantier	
	All personal inom äldreomsorgen bär tjänstekort som visar att de arbetar på uppdrag av social verksamhet i Grästorps kommun
	Du erbjuds ett uppföljningssamtal med biståndshandläggare inom 6 månader efter att insatsen startat. I samtalet följs beslutet upp, om du har en genomförandeplan, om du har inflytande och känner dig delaktig, samt om du är nöjd.
	Vi lovar att du får god vård och omsorg utformad i nära dialog med dig och dina närstående i syfte att ge dig bästa möjliga kvalitet vid livets slut.

Samtliga världighetsgarantier uppfylls.

8 Miljö och byggnämnd

8.1 Resultat och måluppfyllelse

Service och information är fokusområden inom miljö- och byggverksamheten. Varje år följs verksamheten upp genom en kundenkät. Enkäten riktar sig till de företag och enskilda som sökt bygglov, eller som haft annan dokumenterad kontakt med miljö- och byggnämnden. Enkäten skickas ut på senhösten och resultat kan presenteras först i årsredovisningen.

Miljö- och byggnämndens arbete är viktigt för företagsklimatet i kommunen. En effektiv och rättssäker verksamhet har bidragit till att Grästorps år efter år avancerat i Svensk Näringslivs ranking av företagsklimat bland Sveriges 290 kommuner. 2015 låg Grästorps på 21:a plats i totalrankingen.

Miljö- och byggnämnden kan påverka *Kommunpolitikernas attityder till företagande* och *Tjänstemäns attityder till företagande*. Plats 6 respektive 4. *Service till företag* har gett plats 7.

Årets ranking släpps den 20 september.

Årets ekonomiska resultat är positivt mest på grund av utvecklingen av nybyggnation på Brännebacka och Skogsgläntan.

8.2 Grunduppdrag och vision

Miljö- och byggnämnden är en myndighetsnämnd som ansvarar för tillsyn och ärendehandläggning utifrån Miljöbalk, Livsmedelslag, Strålskyddslagen och Lag om foder och animaliska biprodukter. Miljö- och byggnämnden ansvarar också för byggnation samt är trafiknämnd.

Miljö och hälsa

Miljö-Hälsa bedriver sin tillsyn främst genom inspektioner då man kontrollerar att företag och organisationer följer lagen.

Miljö-Hälsa ska lämna råd och upplysningar till allmänheten, samt samarbeta med myndigheter, organisationer och enskilda. Miljö- och hälsoskyddsarbetet styrs i huvudsak av ramlagstiftning och nationella miljö kvalitetsmål.

Miljö- och hälsoskyddschefen, eller den berörda miljö- eller livsmedelsinspektören, deltar i aktuella fall i miljö- och byggnämndens sammanträden för genomgång av ärenden.

Byggnation och trafik

Miljö- och byggnämnden ansvarar för handläggning och tillsyn av byggverksamheten i kommunen. Bygglovingenjör/byggnadsinspektör finns på plats en dag i veckan samt deltar vid behov på miljö- och byggnämndens sammanträden. Grunduppdraget klaras då en stor del av arbetsbelastningen kommer från nybyggnation med förstklassigt ansökningsunderlag.

8.3 Prioriterade mål

Förklaring till de färgmarkeringar och symboler som används i rapporten framgår av tabellen nedan.

	Målvärdet är uppnått
	Målvärdet är delvis uppnått
	Målvärdet är inte uppnått

8.3.1 Kund/medborgare

8.3.1.1 Invånare och kunder ska vara nöjda

8.3.1.1.1 Allmänheten ska få god service och information inom nämndens ansvarsområde

Mått	Utfall	Målvärde
  Fullgod hemsidainformation	84%	80%

Analys

Hemsidan är ett allt viktigare verktyg för information, ärendehantering och uppföljning. I början av september 2016 lanseras en ny hemsida. I samband med detta är information uppdaterad och sökfunktionen betydligt bättre än tidigare. Den test som gav 84 procent i utfall för miljö- och byggnämndens ansvarsområde 2015 kommer inte att genomföras i samma form 2016.

Slutsats

I och med övergång till en ny hemsida blir det svårt att få ett numerärt mått på hur bra den är i årets uppföljning.

8.3.1.1.2 Administrationen ska vara smidig angående miljö- och byggfrågor

Mått	Utfall	Målvärde
  Nöjd kundindex Bygg (skala 1-5)	4,55	4
  Nöjd kund-index Miljö och hälsa (skala 1-5)	3,56	4

Analys

Sedan hösten 2015 har samarbetet mellan Grästorps kommun och miljö- och livsmedelsinspektörerna som finns i Lidköping skett mer och mer direkt genom verksamhetssystemet Miljöreda. Från årsskiftet antogs en revidering av delegationsordningen som ytterligare minimerade fördröjning av ärendehandläggningen. Övergången till Göliska har inneburit flera förenklingar av administrationen på miljö- och byggkontoret i Grästorp i detta samarbete.

Att det går att lämna in bygglovsansökningar 24 timmar om dygnet tar tydligen tid att lansera, stod det i årsredovisningen 2015. Inte ett enda nytt ärende har kommit in under tertial två, maj till augusti, och totalt sju för 2016, så skrivningen gäller i hög grad även 2016.

Slutsats

Med handläggare och övrig personal i normal tjänst har Grästorps kommun bra och snabb service och god marginal till lagstadgade tidskrav. Även kommunens egna tidsgarantier är oftast tillräckliga och muntligt och via mail är responsen positiv. Kundenkäten får bli ett skriftligt omdöme till årsredovisningen.

8.3.2 Ekonomi

8.3.2.1 Alla verksamheter ska öka sin effektivitet och skapa högsta möjliga kvalitet med insatta resurser

Mått	Utfall	Målvärde
→ ● Bedömning av ständiga förbättringar	Ja	

Analys

Grästorps kommun har ingen tomtkö sedan några år tillbaka. Då intresset för att bygga nya enbostadshus har kommit igång var det stort fokus på intresseanmälningar och försäljning av tomter. Uppdatering av hemsidan är viktig men också information internt för att intresserade ska kunna få svar på sina frågor om möjligheten att få köpa specifik tomt oavsett personal på plats.

Slutsats

För att effektivt och med bibehållen kvalitet kunna administrera ärenden vid till exempel sjukdom är det viktigt att ständigt uppdatera de rutinbeskrivningar som finns. Både för att ge hjälp vid tveksamheter men också för att det är då det kan komma fram idéer om andra arbetssätt.

8.3.2.2 Hålla budget

Mått	Utfall	Målvärde
→ ● Budgetavvikelse	Nej	

Analys

Samtliga fakturerade årliga avgifter för miljö-, köldmedie- och livsmedelstillsyn är inräknade i utfallet för tertial två. Från och med 2016 kommer kostnader för handläggning att faktureras två gånger per år med en schablonkostnad beräknad per invånarantal, antal verksamhetsutövare med mera i de tre samarbetskommunerna Lidköping, Götene och Grästorp. Inför tertialrapport två var det svårare än någonsin att förutsäga utfallet då inga timmar var fakturerade i väntan på schablonkostnaderna.

Tio bygglovsansökningar för enbostadshus och garage, med mera, under perioden ger ett betydande positivt utfall då kostnaderna kommer sedan.

Ledningskostnader ingår inte i utfallet utan justeras av ekonomiavdelningen.

Slutsats

Med en schablonberäkning av kostnader kommer det att bli enklare och mer träffsäkert med budget inom miljö- och hälsaområdet och utfallet är fastställt mot budget.

8.4 Kvalitetsgarantier

Färgmarkeringarna och symbolerna i grönt respektive rött visar om garantin är uppfylld eller inte (se illustration nedan).

●	Kvalitetsgarantin uppfylls
■	Kvalitetsgarantin uppfylls inte

Verksamheten garanterar följande servicenivå:

Kvalitetsgarantier	
	Vi lovar att kvittens på inkomna ansökningar ska skickas ut till sökande med vändande post
	Vi lovar att handläggningstiden för komplett inlämnade ansökningar angående miljö- och byggärenden som beslutas i nämnd normalt inte ska överskrida sex veckor
	Vi lovar att handläggningstiden för komplett inlämnade ansökningar angående byggärenden som beslutas med delegation normalt inte ska överskrida två veckor
	Vi lovar att handläggningen för komplett inlämnade ansökningar angående miljöärenden som beslutas med delegation normalt inte ska överskrida tre veckor
	Vi lovar att besvara inkommande mail till miljoochbygg@grastorp.se inom två arbetsdagar

2016-07-12 inkommer skrivelse om delning av tomt. Ärendet är med på dagordningen 2016-09-15 så där passeras de föreskrivna sex veckorna. Det kan också vara ett exempel på när det är bra att inte bara fokusera på tiden eftersom ett ärende kan vara komplext och kräva mer tid att handlägga för att kunna presentera ett bra beslutsunderlag.